పైడీ, రాజూ –
రెండూ తీసేస్తే మనిషే మిగుల్తాడు.
లేక,
మిగలనే మిగలడా?
ఏమో?!

తలుపు గొళ్ళెం

* * * *

పైడ్రాజు కళ్ళుతెరిచి, చీకట్లో కళ్ళు చిట్లించి, కెవ్వున కేకలేసి ఏడ్చినప్పటికి తెల్లవారుఝామున సరిగ్గా నాలుగ్గంట లయింది.

రోడ్డువార చెట్టుకింద పడుకున్న ముష్టి దంపతుల్లో, భర్తకంటె భార్య ముందుగా లేచి, కాలవ్వారికి వెళ్ళేసరికి, అక్కడ కానాకింద పైడ్రాజు ఏడ్చేఏడుపు ఆమెకి వినిపించింది; ఆ వెంటనే దగ్గరగా వెళ్ళి చూస్తే, పైడ్రాజు ఆమెకి కనిపించేడు. పైడ్రాజుని చూసి ఆమె, "ఎవరు నీవు? నీ పేరేమి? నీ తలిదండ్రు లెవరు? నీ విట్లు వగచుటకు కతంబేమి?", అంటూ ప్రశ్నించ లేదు. జవాబు చెప్పే పరిస్థితిలో లేడు పైడ్రాజు. అతను పుట్టి మహా అయుంటే ఓ గంట సేపు అయుంటుంది, అప్పటికి.

బాలుడు మాత్రం బాలార్కుల్లా ఉన్నాడు.

భార్య వెంటనే వెళ్ళి భర్తతో సంప్రతించింది;

ముష్టిభర్త, "బలే, బాగుందిలే! బలే బలే!" అన్నాడు.

ఆ 'దంపతులఅభీష్టానుసారం పైడ్రాజు, తుళ్ళుకాలవ్వారనుంచి రోడ్డుమీది చెట్టు కిందికి ప్రమోషన్ పొందేడు.

మానవమాత్రుడైన పైడ్రాజు మానవ సంఘంలోకి ఆ విధంగా దిగేడు. తలుపు గొళ్ళెంలో దిగలేదు.

కుర్రవాడికి ప్రమోషన్ వచ్చిన వెంటనే పేరు రాలేదు. ఓ ఏడాదిపాటు ప్రొబేషన్ పీరియడ్లో ఉన్నాడు. ఆ ఏడాదిలోనూ ముష్టి దంపతులకి దశ తిరిగింది.

వాళ్ళు, ముందు, పైడ్రాజుకి కాలో చెయ్యో విరిచేదాం అనుకున్నారు. బాలుడి దీనావస్థ చూపించి భిక్ష ఎక్కువ లాగవచ్చు నని వాళ్ళు అభిప్రాయ పడ్డారు. పిల్లడు లక్షణంగా కళకళ్లాడుతూండడం చూసి ఆ ఘోరమైన ప్రయత్నానికి కొన్నాళ్ళు వాయిదా వేసి, ఆ తరవాత ఆ విరుపుడు ప్రయత్నం పూర్తిగా విరమించుకున్నారు. ఎందుచేతనంటే–

వాళ్ళకి పైడ్రాజు రాకతో రాజయోగం పట్టింది. వాళ్ళ బతుకులో వాళ్ళకి నాలుగేండ్ల పాటు బంగారుపంటలు పండేయి. వాళ్ళకి, ఎక్కడికెళ్తే అక్కడే ముష్టి! కాటకం తరవాత వర్షాలు కురిసినట్టయింది వాళ్ళకి. ఆ దంపతులేకాని పండితులైతే! వాళ్ళు "పైడ్రాజు"కి బదులు ఋష్యశృంగడని పేరు పెట్టుకొనుందురు పైడ్రాజుకి.

కుర్రవాడు దొరికిన ఏడాదికి వాణ్ణి సింహాచలం తీసుకువెళ్ళి, పుట్టుజుత్తులు తీయించి, వాడు తమపాలిట బంగారపు రాజు కాబట్టి వాడికి పైడ్రాజని పేరు పెట్టుకున్నారు ముష్టి దంపతులు.

ఏడాదయింది. రెండు, మూడు, నాలుగేళ్ళయింది. ఆ దంపతుల దశ పంచకల్యాణీ గుర్రంలా పరిగెట్టింది. నాలుగేళ్ళు గడిచి అయిదోయేడు ప్రవేశించింది. అంతలో, వాళ్ళమీద మబ్బులేని పిడుగు పడింది; వాళ్ళ రాజయోగానికి బ్రేకుపడింది.

భగవంతుడే ఆదిభిక్షువు.

ఆదివిద్యల్లో యాచన ఒకటి.

అలాగే, ఆ విద్యల్లో దొంగతనం ఇంకొకటి. దొంగతనం జరగడంవల్లనే విష్ణుమూర్తివారు భూమ్మీదికి దిగడమే కాకుండా చేపగా మారి గంగలోకి దిగవలసివచ్చింది. అప్పట్నించీకూడా భూమ్మీద మనిషికి ముఖ్యమైన పనుల్లో

మొదటిది : దొంగతనం చేయడం:

రెండవది: దొంగల్ని పట్టుకు శిక్షించడం;

మనిషి జీవితమూ మానవ చరిత్రా రెండూ అందులో ఉన్నాయి.

మానవులంతా సమానులు. ఎందుచేతనంటే, మానవులంతా దుష్టులే! మహారాజు మత్సరగ్రస్తుడైతే, కూలివాళ్ళు మత్సర

రాచకొండ విశ్వనాథ శాస్త్రి

గ్రస్తులెందరు లేరు ?! రారాజులు దొంగలైతే, ముష్టిదొంగలు ఊరంతా దేశంనిండా ఉన్నారే! అందుచేత (సామ్యవాదం తగదు తగదు!!) మానవులు సమానులుగా ఉండవలసిన అవసరంలేదు.

పైడ్రాజువల్ల కలిగిన సిరివల్ల, కలిగిన పొగరువల్ల చిందులుతొక్కే ముష్టి దంపతుల్ని చూసి, వేరొక దంపతులు చాలా అసూయపడ్డారు. అసూయపడి వాళ్ళొక మంచి రాత్రిముహూర్తంచూసి పైడ్రాజుని ఎత్తుకుపోయేరు.

దాన్తో పైడ్రాజుకి జీవితంలో ఇంకొక వింతఘట్టం ప్రారంభమయింది.

పైడ్రాజుని ఎత్తుకుపోయిన దంపతులు, చాలా విచిత్రమైన దంపతులు. వారిలో భర్తకి భార్య నిజంగా అర్ధాంగే. ఆమె అతనో సరిగ్గా సగానికి సగం మాత్రం ఉండేది; అతను సింహం ఐతే ఆమె గుంటనక్క. అతను గండుపిల్లి అయితే ఆమె చుంచెలక. అతను ఎలకనీ నక్కనీ నమ్మిన పిల్లీ సింహం. అతను రాజే అయితే ఆమె అతణ్ణి ప్రేమించే పరిచారిక. అతను అందానికి యముడే అయితే, ఆమె యమదూతిక. అతను కాలిన ఇనుము రంగులో ఉంటే, ఆమె నూనెరాసిన మినుమురంగులో ఉండేది. ఒకర్నొకరు వాళ్ళు చాలా గాఢంగా అమితంగా ప్రేమించుకొనేవారు. లైలా మజ్నూలైనాసరే వాళ్ళ ప్రేమని చూసి అసూయపడి చావాలన్నమాట.

పైడ్రాజు తన ముష్టి మాతా పితరుల గురించి మొదట్లో రెండుమూడు వారాలపాటు బెంగపెట్టేసుకున్నాడు. కాని, అతని నూతన జీవితం అతనికి చాలా వింతగా తోచింది. తర్వాలోనే అ జీవితం అతనికి అమితమైన ఉత్సాహమిచ్చింది.

కొత్త తలిదండ్రులు తాము కొత్తగా తెచ్చుకున్న కొడుక్కి పూర్తిగా గుండు చేయించి నుదుటిమీద ఓ వాత పెట్టి, కళ్ళ కొసల్ని రెండు వాతలుపెట్టి అతని రూపు కొంతమట్టుకు మార్చేరు. అంతమంచి చక్కని బిల్డింగుని అంతకంటె డామేజీ చెయ్యడానికి వాళ్ళకూ్కడా మనసుకి కష్టమనిపించింది.

వాతలు మానిన తరవాత పిల్లణ్ణి తీసుకొని కొత్తదంపతులు ఊరిమీదకి ముష్టికి బయల్దేరేరు. కొంతదూరం వెళ్ళేక తండ్రి, తల్లీ కొడుకుల్తో విడిపోయి, వేరుగా యాచించుకోడం మొదలుపెట్టేడు. తండ్రికి రెండుమూడుఇళ్ళకి వెనగ్గా, కొడుకు చెయ్యి పట్టుకొని నడుస్తూ, తండ్రిని దృష్టిపథంలో ఉంచుకొని ఇంటింటికీ వెళ్ళి యాచిస్తోంది తల్లి.

పగలు పదిగంటలు దాటింది. సూర్యుడు భగభగ మండుతున్నాడు. తల్లీ తండ్రీ కొడుకులు — కుటుంబం యావత్తూ ఓ కూలివాడలో యాచించుకొంటూ వెళ్తున్నారు. వాళ్ళకి గింజలు సరిగ్గా పడ్డంలేదు. అందు గురించి కొత్త తలిదండ్రులు బెంగపెట్టుకోకపోడం గమనించేడు పైడ్రాజు.

నెమ్మదిగా కుడికాలు ఈడుస్తూ నడుస్తున్నాడు తండ్రి. యాచించేటప్పుడు అతనలాగే నడిచేవాడు. తల్లి, "అమ్మా! లచ్చింతల్లీ." అంటూ గుమ్మాలదగ్గర కేకలేస్తూ నడుస్తోంది. పైడ్రాజు దిక్కులు చూస్తూ తల్లివెనక నడుస్తున్నాడు.

అంతలో, రెండిళ్ళ అవతల ఓ కమ్మలగుడిసెలోకి తన కొత్తతండ్రి దూరడం కనిపెట్టేడు పైడ్రాజు. తండ్రి అలా దూరంగానే, తల్లి గబగబా ఆ ఇంటివద్దకి కొడుకుని తీసుకు నడిచి, "అమ్మా! లచ్చింతల్లీ! బిచ్చవమ్మా. లచ్చింతల్లీ?" అంటూ కేకలువేస్తూ నిలబడింది.

ఆ గుడిసెలోకి అలా చూస్తూ నిలబడిపోయేడు పైడ్రాజు.

అక్కడ నడవఅవతల మట్టిగోడలకొక గుమ్మం. ఆ గుమ్మానికి రెండు మూసిన తలుపులు. ఆ తలుపుల కొక గొళ్ళెం. ఆ గొళ్ళానికొక చిరుకప్పా ఉన్నాయి. ఆ తాళం కప్పని టుపుక్కున విరగ్గొట్టి, ఆ గొళ్ళెం టక్కున తీసి, ఆ తలుపులు ఓరగా తెరిచి, చరచరా వీథిలోకి వెళ్ళిపోయేడు తండ్రి. వెళ్ళిపోయి, పాతిగ్గజాల దూరంలో మరో ఇంటిదగ్గర ముష్టికోసం నిలబడ్డాడు.

"గదిలోకెల్లి గిన్నెలొట్టుకురా!" అని పైడ్రాజుని పురమాయించింది కొత్తతల్లి. పైడ్రాజుకి మొదట ఏమీ అర్థంకాలేదు. ఆ తరవాత బోధపడింది.

అంతకుముందు, రెండు నెలలపాటు కుర్రవాడికి ట్రెయినింగు ఇచ్చి ఉంచేరు వాళ్ళు. తను తలుపులులేని గుడిసెముందు నిలబడ్డం, లోనికి వెళ్ళమనడం, గిన్నెలు పట్టుకు రమ్మనడం, పైడ్రాజు లోనికి వెళ్ళి అవి తేవడం, తెచ్చి తల్లి జోలిలో వాటిని పడవేయడం —

ఆవిధంగా శిక్షణ ఇచ్చిఉంచేరు.

అందుచేత, తల్లి ఆజ్ఞకి మొదట ఆశ్చర్యపడినప్పటికీ, ఆమె ముఖంలోకి చూసి, గబగబ గదిలోకి వెళ్ళేడు పైడ్రాజు.

గొళ్ళెం తీసి, తలుపులు తెరిచిచూస్తే వాటివెనక ఏముంటుందో వివరంగా, ఆరోజున తన వళ్ళంతా పులకరించగా చూసేడు పైడ్రాజు. అతని లేతమనసులో అదృశ్యం. అతని నుదుటిమీద మచ్చలాగే, ముద్రించుకుపోయింది. ఏ మూసినతలుపు గొళ్ళెం చూసినప్పటికీ దానివెనక ఉండే శాంతినీ సౌఖ్యాన్నీ సంపదనీ ఊహించుకొని అలనాటి తన తొలిఅనుభూతి మళ్ళీమళ్ళీ పొందుతూవచ్చేడు అతను, చాలాకాలం.

అదొక కూలివాడి గుడిసె. లోపల నల్లటి మట్టిగోడల్ని తెల్లటి సున్నపు చుక్కలు ముత్యాలు మెరిసినట్టు మెరుస్తున్నాయి. బైట ఎంతో ఎండగా ఉంటే ఆ మిద్దెగదిలో ఎంతో చల్లగా ఉంది. అందులో ఓవార ఓ నులకమంచంమీద ఓ మెత్తని బొంతొకటి పరచి ఉంది. ఆ మంచంపక్క ఓ పెద్ద నల్లటి పెట్టొకటుంది. నిద్రపోతోన్న వెర్రిగేదెలా ఉంది అది. గోడని గూట్లో అమ్మవారి బొమ్మొకటుంది. నిండా నీరుంది కాబోలు, ఓ నల్లనికుండ ఓవార చల్లని తల్లిలా కూర్చుంది. దాని పిల్లల్లా దా.

పక్కనే రెండు కంచుగిన్నెలు తళతళలాడుతూ చెంపాచెంపా రాసుకొంటూ కూర్చున్నాయి. ఆ పూరిగుడిసెలో ఆ మిద్దెగది ఆ సమయంలో పైడ్రాజు కంటికి చిరు స్వర్గంలా కనిపించింది. చల్లగా హాయిగా ఏంతో ప్రశాంతంగా కనిపించే ఆ గదిలో ఆ మంచంమీద బొంతమీద తల్లి కడుపులో పిల్ల పడుకున్నట్టు హాయిగా కళ్ళుమూసుకు పడుకోవాలనిపించిందతనికి దగ్గరగా వెళ్ళి ఆ బొంత తన లేతచేత్తో తాకిచూసేడతను.

పైనుంచి. "బేరా!" అని తల్లి వేసిన కేక వినిపించగానే. పైడ్రాజు ఆ మంచం దగ్గరనుండి గిన్నెలవైపు పరిగెట్టి సిల్ల కంచుగిన్నెలు రెండూ పట్టుకొని. గబగబ బైటకి వచ్చేడు. జోలి విప్పి నిల్చుంది తల్లి. పైడ్రాజు ఆ గిన్నెలు జోలిలో పడేయగానే కుర్రవాడి చెయ్యి పట్టుకొని చల్లగా నడుచుకొంటూ తిరిగి యథాప్రకారం యాచనకోసం యాత్ర మొదలుపెట్టింది ఆ తల్లి

ఆ దంపతులు ముష్టిముసుగులో దొంగతనం చేసేవారు. వాళ్ళు దొంగదంపతులు.

జీవితం వాళ్ళతో చాలా తొడితొక్కిడిగా గడిచింది పైడ్రాజుకి. తలుపుగొళ్ళెం చూస్తే చాలు అతని ఒళ్ళంతా పులకరింపుల్తో నిండిపోయేది.

అయితే. వాళ్ళతో ఆ జీవితంలో అతను కష్టాలు చవిచూడకపోలేదు.

ఓరోజు రాత్రి పదిగంటలకి 'సివిల్ బట్టల పోలీసోళ్ళు' వచ్చేరు. వాళ్లు దొంగ తండ్రిని పిల్చి తీసుకుపోయేరు. రెండు రోజుల తరువాత. దొంగతల్లి పైడ్రాజుని ఏదో పెద్ద చీకటి ఇంటికి తీసుకువెళ్ళింది సాయంకాలందాకా ఇద్దరూ చెట్టుకింద పడిగాపులు కాసేరు. సాయంకాలం అవనిచ్చి. తుపాకులు పట్టిన రిజర్వు పోలీసులు దొంగ తండ్రిని ఎక్కడికో తీసుకుపోయేరు.

"ఎక్కడికి?"

"జెయిలుకి"

"అంటే. అదేటది?"

"సీకటి గొయ్యి."

"ఆ శ్శేవుళ్ళు?"

"రిజర్వోళ్ళు."

"అయేటయి?"

"తుపాకులు."

"ఏటిజేస్తాయి?"

"పేల్తాయి."

"అయ్య మరైతే రాడా?"

"రాడు మూన్నెల్లు."

"ఏం?"

"దొంగలు దొర్కిపోతే అంతే!"

దొంగలు దొరక్కూడదని ఆ రోజున పాఠం నేర్చుకున్నాడు పైడ్రాజు

అది జరిగిన ఏడేళ్ళకి,

దొంగ దొరికిపోతే ఎంత ఘోరమైనా జరగవచ్చునని బాగా తెలిసొచ్చింది పైడ్రాజుకి.

మధ్యాహ్నం.

మండుటెండ.

పన్నెండు గంటలు.

ప్లీడర్లు పార్టీలని తినేసినట్టు, పోలీసులు ప్రజల్ని తినేసినట్టు. జడ్జీలు న్యాయాన్ని తినేసినట్టు సూర్యుడు ఆ రోజున ప్రపంచాన్ని తినేస్తున్నాడు.

పైడ్రాజుకి ఆ రోజున పన్నెండేళ్ళు వెళ్ళేయి. పీతలాగా చురుగ్గా మిరపకాయలా ఉన్నాడు. అప్పటికి ఒక్కసారి మాత్రం కోర్టులో వార్నింగు పొందేడు.

మధ్యాహ్నం

ప్రతివార్నీ ఆ పన్నెండుగంటలు పట్టుకు తినేస్తున్నాయి. గాలి దుమ్మూదుమారంగా వీస్తోంది. దొంగతండ్రి ఓ కూలివాడి ఇంటి గొళ్ళెం విరగ్గొట్టి హడావిడిగా బైటకి వెళ్ళిపోయేడు.

దొంగతల్లి ఆ ఇంటివైపు గబగబా నడిచి వెళ్ళి నడవలో నిల్చొంది. దొంగకొడుకు కూలివాడి గదిలోకి వెళ్ళి రెండు చెంబులు పట్టుకు వచ్చి, తల్లి జోలిలో పడవేసేడు. జోలితో తల్లి బైటకి వచ్చి నాలగు అడుగులు వేసింది. పైడ్రాజు ఇంకా నడవలోంచి బైటకి రానేలేదు.

అంతలో, ఎవరో "దొంగ! దొంగ!!" అని కేక లేసేరు. ఆ కేక మెరుపులా మెరిసింది, పిడుగులా పడింది.

జోలెలో చెంబులతో పోతోన్న దొంగతల్లిని ఎవరో వచ్చి యముళ్ళా పట్టుకున్నాడు. ఆ యముడు పదియముళ్ళయే హడావిడిలో పైడ్రాజు వీధిలోకి జారుకోగానే ఆ పదియముళ్ళూ వందమం దయేరు.

పైడ్రాజు ఓసారి ఓ వెర్రికుక్కని చూసేడు. నాలిక జాచుకొని, వెర్రిచూపుతో చావుచూపుతో ఆ వెర్రికుక్క భయంకరంగా వుంది. "వెర్రికుక్క! వెర్రికుక్క!", అని ఎవరో అరిచేరు. ఆ కేక వినగానే పాకల్లోంచి పాటకపు జనం, రాళ్ళతో కర్రలతో కళ్ళనిండా కోపంతో, గుహల్లోంచి సేనలు దిగినట్టు దిగేరు. మనిషి ప్రాణానికి మహాహాని కలిగించే ఆ వెర్రికుక్కని వాళ్ళంతా తరిమి తరిమి కొట్టికొట్టి నెత్తురు కక్కించి చంపినప్పుడు పైడ్రాజు భయపడలేదు, అసహ్యించుకో లేదు, కోపించలేదు. తనుకూడా ఆ వెర్రికుక్కమీదకి ఓ చిన్న రాయి విసిరేడు. కాని, మనిషి కష్టాన్ని దోచుకొనే దొంగని అదేవిధంగా, వెర్రికుక్కని కొట్టినట్టు, వాళ్ళంతా తనకళ్ళ ముందు కొడుతూంటే అతను గజగజలాడేడు. చిల్లరపాముని వాకిట్లో నిర్దయగా మనుషులు కొడుతూంటే, వాకిటి కాలవ కన్నంలోంచి పిల్లతాచు ఆ దృశ్యం చూసినట్టు, అతను ఆ జనాన్ని అతిభయంతోనూ పరమ దుర్మార్గంగానూ చూసేడు. వాళ్ళంత నిర్దయగా ఉండడం చూసి అతను సహించలేకపోయేడు. వాళ్ళందర్నీ కాటువేసి చంపుదాం అన్నంత కోపం వచ్చిందతనికి. వాళ్ళందర్నీ పగతో, చల్లారని పగతో చూసేడతను. సహాయం చేయలేక, ఆ దృశ్యం చూడలేక, కుతకుత కన్నీరు కారుస్తూ అతను దొంగతండ్రి వెనక నడుచుకు వెళ్ళిపోయేడు.

ఆ దెబ్బలకి ఆ మర్నాడు ఆ దొంగతల్లి ఆసుపత్రిలో ప్రాణాలు విడిచింది. ఆమె గడపిన ఆ ఎలక జీవితంలో దైన్యంలేక పోలేదు. కాని, ఆ దైన్యం ఆ సమయంలో ఎవరూ చూడకపోడం న్యాయమో అన్యాయమో భగవంతుడికి తెలియాలి.

కాని, పైడ్రాజు మాత్రం అటువంటి (అ)న్యాయాన్ని క్షమించలేక పోయేడు. ఏ అన్యాయాలు ఏ దుర్మార్గాలకి దారి తీస్తాయో, ఏ దుర్మార్గాలు ఏ పరమ ఘోరాలకి దారి తీస్తాయో, సంఘంలో ఏ మనిషి ఏయే పరిస్థితుల్లో ఏయే విధాలుగా ఎందుకు వర్తిస్తాడో అతను ఊహించుకోలేదు. కాని, కొన్నాళ్ళకి, కొన్నేళ్ళకి తన దొంగతల్లికి జరిగిన అన్యాయం ఏమిటో అతను తెలుసుకున్నాడు.

ఎలకా పిల్లీ ప్రణయం ఎలక జీవితం అంతమవడంతో అంతమయింది. దొంగతండ్రి ఇంక ఏ ఎలకనిగాని పిల్లినికాని నమ్మలేదు, తెచ్చుకోలేదు. దొంగకొడుకు అతనికి చేతికి అందివచ్చి తయారుపూర్తయి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. కొడుకు సహాయంతో జీవితం చలచల్లగా వెళ్ళబుచ్చుతున్నాడు దొంగతండ్రి.

నేలమీద ఇళ్ళబేరం కంటె నీటిమీద ఓశలబేరం ఎక్కువ లాభసాటిగా ఉందని అనుభవంమీద తెలుసుకొని, ఊర్లోంచి హార్బర్లోకి పైడ్రాజు తన సాహసరంగాన్ని మార్చేడు. అక్కణ్నించి అతను తెచ్చే సరుకులు దొంగతండ్రి అమ్మి డబ్బు చేసేవాడు. ఆ డబ్బు తోడుదొంగలిద్దరూ, తాగుడుకీ సినీమాలకీ జూదానికీ ఖర్చు చేసుకొనేవారు. పైడ్రాజుకి పద్దెనిమిదో యేడు రాగానే అతణ్ని ప్రణయ జీవితానిక్కూడా కొంత డబ్బు ఖర్చు చేసుకో నిచ్చేవాడు తండ్రి.

చిన్ననా డెప్పుడో ఒకమారు కోర్టుకి తీసుకువెళ్ళి అక్కడ అతని కొక వార్నింగు యిప్పించడం తప్ప, పైడ్రాజుని భగవంతుడు ఎంత నీచానికి దిగజార్చినప్పటికీ, కోర్టుకి వెళ్ళే పాపానిగ్గాని, పాపాలకి ప్రాయశ్చిత్తం పొందే కష్టానిగ్గాని పాల్పడజేయలేదు. ఆ విధంగా దేవు డతణ్ని కాపాడుకొంటూ వచ్చేడనే చెప్పాలి.

కాని, అక్కడ కోర్టులో ఒకసారి దొంగతండ్రి ఇరుక్కుపోయి ఎలా కొట్టుకుపోయేడో కళ్ళారా చూసేసరికి – ప్రపంచం జీవితం – ఇటువంటి విషయాలగురించి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉన్నదని గ్రహించేడు పైడ్రాజు. మానవసంఘంలో నేరస్థుల్ని పట్టేవారు మానవత్వం మర్చిపోతారనే విషయం అతనికి అర్థం కాకపోయినా, అనుభవం అయింది. అలాగే మానవ సంఘంలో న్యాయనిర్ణేతలుకూడా మానవత్వాన్ని కోల్పోతారనే విషయం అతనికి ఇంకా అర్థమూ కాలేదు, అనుభవంలోకి రానూలేదు.

ఏ దేశంలోనైనాసరే ఎక్కడైనాసరే ఏ ఖుషీకుర్చీల్లో ఎంత గంభీరంగా ఉండ ప్రయత్నించినాసరే నుసుమెత్తని పులుల్లా ఉంటారు. అందమైన తోడేళ్ళలా ఉంటారు, లేదా దుక్కబలిసిన గుంటనక్కల్లా ఉంటారే తప్ప జడ్జీ లెవరూ దయగల మనుష్యుల్లా ఉండరు (అనిన్ని): ఏ దేశంలో ఎక్కడికి వెళ్ళి చూసినాసరే, సరసరలాడే తాచులాగో పడగెత్తిన నాగులాగో లేక

తోకమీద నిలబడినడిచే జెర్రిపోతులాగో ఉంటాడే తప్ప ఏ ప్లీడరూకూడా మనిషిలా మాత్రం ఉండదు ఉండదు ఛస్తే ఉండదు (అనిన్నీ): ఏ దేశంలో ఏ మారుమూల ఏ కోర్టుకి వెళ్ళిచూసినప్పటికీ అక్కడ కని పించే పోలీసులూ బంట్రోతులూ గుమా స్తాలూ అంతాకూడా పీడించడానికి యముడు పంపిన స్పెషల్‌బ్రైపు పిశాచాల్లా ఉంటారే తప్ప మనుష్యుల్లా కనిపించరు. మనుష్యుల్లా ప్రవర్తించరు (అనిన్నీ): ఏ దేశంలోనైనా సరే ఎంత మంచి ఉన్నత న్యాయస్థానమైనా సరే దాని ఆవరణలో ఎంత మంచి పూల మొక్కలు పెంచినా వాటిని విషపుష్పాలు తప్ప వేరేమీ వికసించవు (అనిన్నీ): అక్కడ ఎంత మంచి చెట్టు ఎంత బాగా ఎదిగినప్పటికీ అది ఆకొక నాలికాగల వింత రాక్షసిలా ఉంటుంది తప్ప చల్లని చెట్టులా ఉండదు (అనిన్నీ): అక్కడ ఏ పచ్చని తీగె సాగినా అది పసరిక పాములా ఉంటుందేతప్ప నునులేత పూ దీ గె లా ఉండదు (అనిన్నీ): అక్కడ పచ్చటి పచ్చిక పరిస్తే అది పచ్చటి నివురుగప్పిన నిప్పుల తివాసీలా ఉంటుందే తప్ప మరో విధంగా ఉండదు (అనిన్నీ): అక్కడ మానసరోవరంలాంటి మంచినీటి చెరువు తవ్వితే అది అభాగ్యుల్ని మింగేసే మొసలి మొసలి గొయ్యిగా కుంచించుకుపోతుందే తప్ప చెరువుగా నిలవదు (అనిన్నీ): అన్నెం పున్నెం మెరుగని అమాయకపు చిలకల్ని అక్కడికి తెచ్చి పెంచితే అవి అక్కడ గెద్దలుగా ఎదుగుతాయి. చిలకలనే చంపు తాయి (అనిన్నీ): అక్కడ తెల్లని మల్లె పూల మనసులు నాటితే అవి బ్రహ్మ చెముడు దొంకలుగా ముళ్ళుముళ్ళుగా చావు చీకటిగా పెరుగుతాయి (అనిన్నీ): నాలికతో నిజంతప్ప వేరేదీ ముట్టనివారికి అక్కడికి వచ్చీరాగానే వెయ్యి విషజిహ్వా లొస్తాయి (అనిన్నీ): అక్కడ చల్లటినీడ ఉన్నప్ప టికీ అది ఎండని మింగిన కొండచలవలా ఉంటుందే తప్ప. తాపమార్చి ప్రాణమిచ్చే

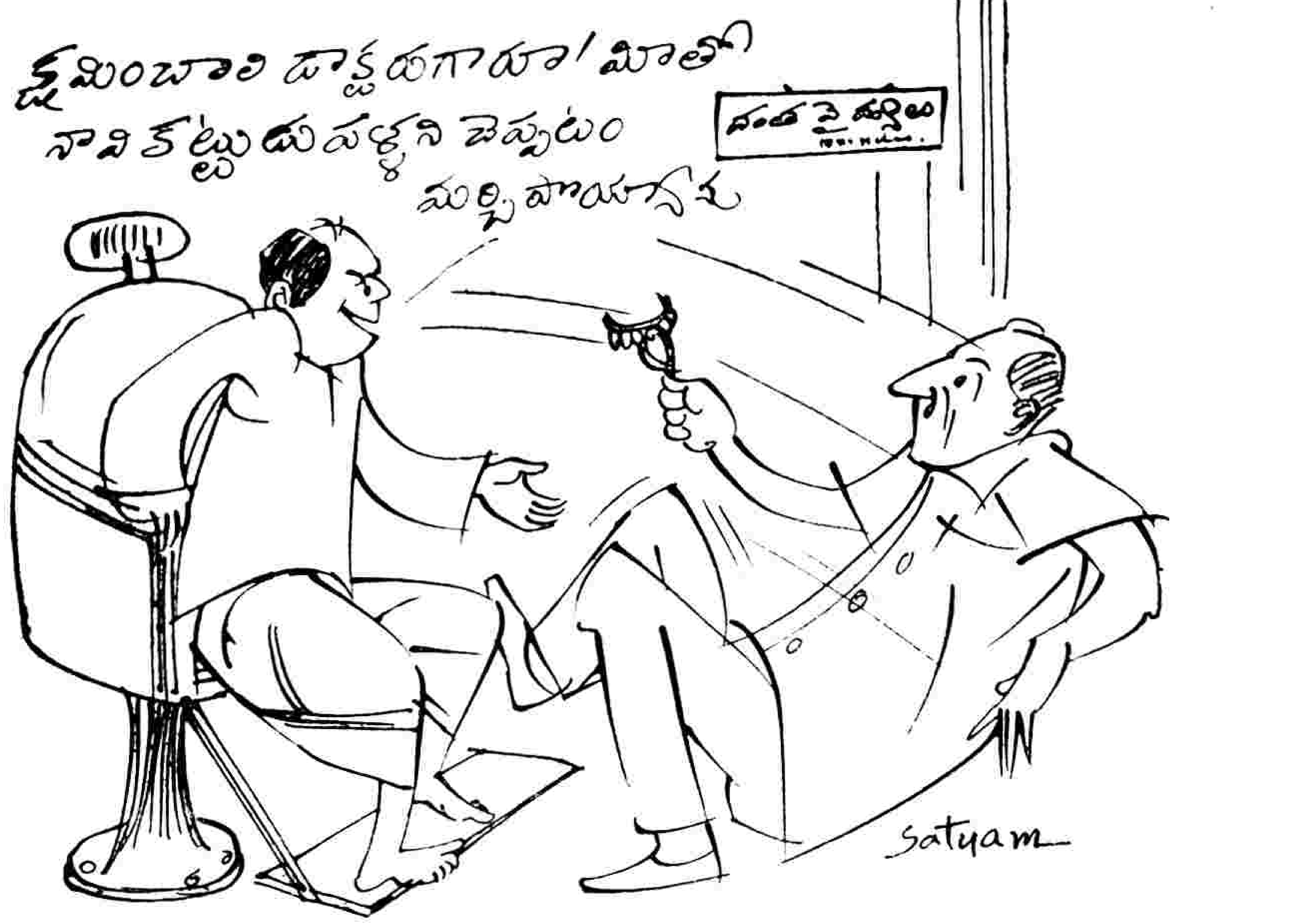

నీడలా ఉండదు (అనిన్నీ): అక్కడ ఎండ ఉన్నప్పటికీ అది నీడని చంపి నిప్పులు చిమ్మే రక్కసి దేగల పెనురెక్కల విసు రులా ఉంటుందే తప్ప. దివాకరుడి దివ్యాతి దివ్యమైనఅనుగ్రహంలా ఉండదు(అనిన్నీ): అక్కడ భగవంతుడు పుట్టించిన చేదీ భగ వంతుడు పుట్టించినట్టుగా ఉండదు (అనిన్నీ): అక్కడ దేముడే వెలిస్తే అతడు దారున చచ్చి అక్కడ తప్పక దెయ్యమే అవుతాడు (అనిన్నీ): ఏ దేశంలో ఏ కోర్టులో అయినా సరే తడిగుడ్డలు చల్లగా గొంతులు పిసుకు తాయి ప్రాణాలు తీస్తాయి తప్ప బాహా టంగా కత్తులు రాపాడవు గదలు ఢీకోవు (అనిన్నీ): ఏ దేశంలో ఏ కోర్టులో ఎవరు నవ్వినప్పటికీ ఆ నవ్వు రాక్షస వృశ్చికాలు తోకలతో నవ్వినట్టుంటుందే కాని మాన వత్వాన్ని సూచించే మనిషి నవ్వుగా సహజంగా నిర్మలంగా నిష్కల్మషంగా ఉండదు (అనిన్నీ): ఏ దేశంలో ఏ కోర్టయినా సరే అది ఎంత చక్కగా ఎంత మంచి పాలరాతితో ఇంద్రభవనంలా స్వర్గహర్మ్యంగా మలచినప్పటికీ అది వెన్వెంటనే గుండెలేని గోరీగా మారి తీరు తుంది (అనిన్నీ): ఆ కోర్టు ఎంత "కళ"గా ఉన్నప్పటికీ ఎప్పుడూ తొడతొక్కిడిగా

శవాల హడావిడిగా ఉండే శ్మశానంలా ఉంటుందే తప్ప ఇంకో విధంగా ఉండదు (అనిన్నీ): ఏడ్చే దౌర్భాగ్యులు తప్ప అక్కడ వేరెవరూ మనుషుల్లా ఉండరు (అనిన్నీ)▬

పైడ్రాజుకి అప్పటికింకా సరిగా తెలియదు.

కోర్టుకి సాక్ష్యానికి వెళ్ళేముందు పైడ్రాజు తన జీవితంలో ఒకనాడు ఇంకొక తలుపు గొళ్ళెమూ, దాని వెనక దాగిన గదీ చూడ్డం తటస్థించింది. ఆ దృశ్యమూ అంతకుముందు చూసిన కూలివాడి మిద్దె ఇంటి దృశ్యమూ – రెండూ సరిపోల్చుకొని మరొక పాఠం మరికొన్నాళ్ళకి నేర్చుకున్నా డతను.

అది ఎలా జరిగిందంటే ;

హార్బర్‌కి కొత్త ఓడొకటి వచ్చింది. దాని కడుపునిండా ఇంగ్లీషు మందులే! వాటిలో ముఖ్యమైనవి పెనిసిలిన్ గొట్టాల పాకెట్ల పాకేజీ పెట్టెలు. ఆ పెట్టెల్లో నాలుగు పెట్టెలు భద్రంగా పైకి లాక్కొచ్చి తండ్రిముందు పెట్టేడు పైడ్రాజు.

నాలుగు పాకేజీలనీ ఆప్యాయంగా నలు గురు బిడ్డల్లా కావిలించుకొని.

"చావుకారు కాడికి ఒట్టుకెల్దాం. రా" అన్నాడు దొంగ తండ్రి.

"ఏ చావుకారు?". అని ప్రశ్నించేడు దొంగకొడుకు.

"మందుల్చావుకారు. మందుల బేరాలన్నీ అడియే!"

"కొట్టెక్కడ?"

"దొంగ సరుకు కొట్టుకాడ కొన్రు. ఇంటికే ఒట్టుకెల్లాల. రేత్తిరి పదయితే బువ్వతిని కూకునుంటాడు. అప్పుడెల్దాం."

రాత్రి పదయింది. తండ్రీ కొడుకులు మందుల పెట్టెల్తో పయనం అయ్యేరు.

రాత్రి పదయింది. ఊరికి కొంచెం దూరంలో పెద్ద ఆవరణలో మఖమల్ చీకటి మధ్య వెండిమేడ నిలబెట్టి అందులో బంగారు దీపాలు పెట్టినట్టు ఆ చీకట్లో పెద్ద బంగళా ఒకటి ధగధగలాడుతోంది. అటువంటి మేడల్ని దూరంనించి చూసేదేకాని లోనికి వెళ్ళి వాటి నెప్పుడూ చూడలేదు. పైడ్రాజు; అదే ప్రథమం.

పెట్టెలు దూరంలో రిక్షాలోంచి దించి, రిక్షావాణ్ని పంపించివేసి. గేటు దగ్గర గూర్ఖాతో మాటలాడివచ్చి, మళ్ళీ పెట్టెల్తో సహా కొడుకుతో సహా లోనికి వెళ్ళేడు దొంగతండ్రి.

గేటునించి మేడగుమ్మందాకా పచ్చటి మెత్తటి పచ్చిక మధ్య తెల్లని పాలసిమెంటు గచ్చు పరుచుకునుంది. అది అతి మెత్తని గుండెల పరుపుమీద పరచిన నున్నని రాతి పలకలా తోచలేదు పైడ్రాజుకి. మొండెక్కి బండబారిన అతని అరిపాదాలకి ఆ గచ్చు చాలా మృదువుగా చల్లగా హాయిగా తగిలింది. అది చాలా చక్కగా ఉన్నదనిపించిందతనికి. లోపల వరండాలోకి వెళ్ళగానే వాళ్ళమీద విరుచుకుపడిన వేటకుక్క "చావుకారు" వేసిన కేకతో తిన్నగా వెళ్ళి అతని పాదాలు నాకడం పైడ్రాజు మనసులో నాటుకుపోయింది. వరండాలోంచి మేడమీదికి పోయే మెట్లు ఎక్కుతూండగా అతనికి ఒక మంచి లోకంలోంచి ఇంకొక ఇంకా మంచిలోకంలోకి వెళ్తున్నట్టనిపించింది. అది అమెరికావోడి ఓడమీది మేడలా హాయ్ హాయ్ మనిపించింది.

మేడమీది దక్షిణపు వైపు నసారాలోకి ఓ షిప్పురంగు తలుపుల గదొకటుంది. దానికి పొట్టి ఇనపపామువంటి గొళ్ళెం ఒకటుంది. ఆ గొళ్ళెం తీసి గదిలోకి ప్రవేశించేడు షావుకారు.

ఆ గది అంతకి పదింతల సైజులో అన్ని వివరాలతోనూ పైడ్రాజు మనసులో ముద్రించుకు పోయింది. ఆ గదిని అత నెన్నటికీ కూడా మర్చిపోజాలడు.

ఆ గది అద్భుతంగా లేకపోవచ్చు. కాని, అతని కది అద్భుతంగానే కనిపించింది. దొంగల గుహలోకి దూరిన ఆలీబాబాకి కళ్ళు జిగేల్ మన్నట్టు అతనికళ్ళు జిగేల్ జిగేల్ మన్నాయి. జీవితంలో అంత సౌఖ్యం ఉండగలదని అత నెన్నడూ ఊహించుకోలేదు. సినీమాల్లో అటువంటి దృశ్యాలు చూసినప్పటికీ అవి అతనికి గోడమీద మంచి నీడబొమ్మల్లాగే తోచేయితప్ప నిజంగా తోచలేదు. అద్భుత మనిపించలేదు. పాలమీగడ వంటి కోవారంగు గదిలో మీట నొక్కగానే జగ్గుమని వెలగలేదు వెలుగు; కనిపించని దీపాలనుంచి వచ్చే కాంతితో నెమ్మదిగా నిండుకుపోయింది. అదేదో భూమి అడుగున నాగలోకపు గదిలా అతనకి తోచింది కాని మామూలు గదిలా తోచలేదు. ఆ పాలవెలుగులో ఆ కోవా గదిగోడలు కొరుక్కు తినవచ్చు ననిపించిం దతనికి. గోడల్ని ఉన్న రంగురంగుల బొమ్మలు. పాములు నునుష్యులుగా మారి కాముకులుగా గోడల్ని నిలబడ్డా యనిపించిం దతనికి. అక్కడ సిల్కుతెర కప్పిన పందిరిమంచం నల్ల రోజాపువ్వుల్ని పిండి చేసి, ఆ పూలపిండితో మెత్తినట్టు నిగనిగ లాడుతోంది. అందులో మిలమిల మెరిసే నాగకన్య లెవరైనా నిద్రపోతూంటే అందుకు ఆ సమయంలో పైడ్రాజు ఆశ్చర్యపడక పోడు. ఓ మూల నిల్చున్న బూడిదరంగు ఇనపెట్టె అక్కడ ఇంటితోసహా పాతుకుపోయి ఇంటంతటినీ కాపాడే ఇనపభూతంలా ఉంది. అడుగున పరచిన పట్టు తివాసీ, మాయగడ్డిలా మాయదూదిలా, మాయరబ్బర్లా, కాళ్ళకింద పరచిన పాముల పరుపులా అద్భుతంగా ఉంది. ఇనప్పెట్టెమీద గోడని గజలక్ష్మి బొమ్మొకటి, మేకుకి వేళ్ళాడుతూ— నెత్తురు కారినా ముఖంమీంచి నవ్వు చెరగని ఏసుక్రీస్తులా— నవ్వుతోంది. ఆ గది సముద్రం అడుగున దయ్యాలు నిర్మించుకున్న సుందరమైన హర్మ్యంలోని గదిలా ఉంది. అందులో అగరొత్తుల వాసన పంకా విసురుకి కెరటాలుగా చెదురుతూ గదంతా ఘుమాయిస్తోంది.

'చావుకారు' బాబుకి నలభయ్యేళ్ళవయసు ఉండవచ్చు; అతను తెలుగువాడే కావచ్చు. లేక ఏ సిందీవాడైనా ఇరానివాడైనా కావచ్చు. అతను ఫలానాజాతి మనిషిలా కాకుండా నానాజాతి సమితి మనిషిలా ఉన్నాడు. అతని తెలుగుమాత్రం యాసగా నేర్చుకున్న తెలుగులా వినపడుతోంది. అతనికళ్ళు పెద్దవి, పెదవులు దళసరివి అందమైనవి, జుట్టు నల్లది నొక్కులది; అతని చూపు చాలా ప్రశాంతంగా కడుపునిండా ఎలకల్ని తిని తనివితీరా పాలు తాగిన పిల్లి చూపులా ఉంది. అతని రంగు చర్మంకింది చర్మంరంగులో మైనపు మనిషి రంగులో రోజూ బాదంనూనె రాసుకు స్నానం చేసి మెరిసినట్టుగా మెరుస్తోంది. అతను చాలా మంచి వేదాంతిలాగా ఎంతో చక్కని రాజులాగా ఉన్నాడు.

ఆ "చావుకారు" పైడ్రాజుచేతా దొంగతండ్రిచేతా ఆ పెట్టెలన్నీ విప్పించేడు; అన్నీ తణిఖీ చేసేడు. తణిఖీ చేసినప్పుడు అవి తనకి అక్కర్లేనివాళ్ళా తణిఖీ చేసేడు. అవి పెనిసిలిన్ మందులుకావు చావు పురుగు లన్నట్టుగా వాటిని అసహ్యంగా చూసేడు.

"ఏమి కావాల్రా!" అని అడిగేడు షావుకారు.

"మూడొందలిప్పించీ బాబూ!" అన్నాడు దొంగతండ్రి.

"ఒక్క వెయ్యిరూపాయ లొద్దురా? ఏమిరా?"

"ను వ్వొప్పుడూ అలాగ్గే అన్నావు కాని..."

"ఏమిరా? చెప్పరా! రెండువెయ్యలు కావాల్రా?"

"బేరం ఏటిబాబూ! పాతిక్కొట్టేసి మూడొంద లిప్పించీ బాబూ!"

"యాభై ఇస్తాన్రా"

"పోనీ, రొండొంద లిచ్చీబాబూ!"

"పైస ఎక్కువ లేదరా!"

"ఏటిబాబూ?! నీకు నాయెం అనిపిస్తె రిచ్చా చార్జీలూ కాపికి పావల్డబ్బులూఇచ్చి పొమ్మనకూడదా? యాభై కూడా ఎందుకేటి?"

"పోలీసువాడికి ఫోన్ చేసి పిలమం టావురా?"

"ఏటిబాబూ! నూటయాభై ఇచ్చీ బాబూ!"

ఆఖరికి బేరం నూర్రూపాయలకి సెటిల్ అయింది. సంతోషం పట్టలేకపోయేడు పైడ్రాజు.

ఇనపభూతానికి (దావికి గొళ్లెం?) కడుపు తెరిచేడు, చావుకారు! అందులో ఏముందో చూడ్డానికి పైడ్రాజు కుతూహల పడ్డాడు కాని, చూసే అవకాశం లేకపోయింది. ఉంపుడుకత్తెని ఇంకెవరికీ చూపించని ముసలిరాజుగారిలా, ఆ షావుకారు, వాళ్ళకి ఆ ఇనప్పెట్టె కనిపించకుండా అడ్డుగా నిల్చొని, తపులు బాగా గట్టిగా పూర్తిగా బిగించేక కాని దొంగలవైపు తిరిగేడు కాదు.

పదిపదులు కరకరలాడేయి, చెడిపోయిన ముసలమ్మలవంటి నోట్లే చూసేడు కాని, కొత్త కన్నెపిల్లల్లా ఉండే అంత మంచి నోట్లని అంతకుముం దెప్పుడూ చూడలేదు పైడ్రాజు.

"దొంగనోట్లు కావుకద?" అని అనుమానంగానూ నవ్వుతూనూకూడా అడిగేడు దొంగతండ్రి.

"పట్టుకువెళ్ళి పోలీస్వాడికి చూపిచ్చి అడగరా!", అని వెటకారంగా అన్నాడు షావుకారు.

"నామ దొంగని, నువ్వు చావుకారివి! విద్దరం ఒక్కలాటోళ్ళవే(! అందుకడిగి నాను. దొంగనోట్లయితే, నీపేరే సెప్తాను."

"సెప్పరా! పోరా!" అని నవ్వేడు షావుకారు.

నూర్రూపాయలూ పట్టుకొని తండ్రీ కొడుకులు చెంగుచెంగున బైటికి వచ్చేరు.

"బాబొరే! అలాటి మేడుండాల్రా!" అన్నాడు పైడ్రాజు.

"ఎయ్యి రూపాయిలు చరుకు ఒంద కెగరేసుకుపోనాడు! మేడ లేపినా డంటే లేపడా?"

అన్నాడు దొంగతండ్రి. ఆ మందుల ఖరీదు నాలుగువే లుంటుందని అతనికి తెలియదు.

ఉబ్బిగాణ్ని కొట్టే దేముళ్ళా కనిపించే డా సమయంలో ఆ షావుకారు, పైడ్రాజుకి.

తండ్రీ కొడుకూ కలిసి కులాసాగా ఊర్లోకి వెళ్ళిపోయేరు.

ఆ మర్నాడు ఓ "గోరం" జరిగింది.

దొంగతండ్రికి చాలా కాలంనించీ దాంపత్య సౌఖ్యం సరిగా లేకపోడంచేత, కాసు చేతిలో పడగానే ఆ సౌఖ్యం కొంత కావలసి వచ్చిం దతనికి. ఆ రాత్రి అతను సంచుల సూరిగాడి కంపెనీలో తప్పతాగి, ఆ హుషార్లో అక్కడ ఒక ఆడమనిషికి పాతిక రూపాయిలిచ్చి ఆ అమరసౌఖ్యం కాస్తా అనుభవించేసేడు.

మర్నాడు పోలీసువారు రొటీన్‌గా సంచుల సూరిగాణ్ని భోగట్టా చేయగా వాడు, దొంగతండ్రి విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చు చేస్తున్నట్టు వారికి తెలియజేసేడు. వాళ్ళు వెంటనే వెళ్ళి, దొంగతండ్రిని స్టేషన్‌కి మోసుకుపోయి అంతడబ్బు ఎక్కణ్నించి తెచ్చేవని ప్రశ్నించేరు. దొంగతండ్రి చెప్పలేదు. అతణ్ని పోలీసు వారు నాలుగురోజులు స్టేషన్లో ఉంచేరు.

ఉంచి. అతని వీపుకి మొండిలాఠీలే చూపించేరో, లేక అతని నోటికి ఫారిన్ విస్కీ—లే ఇచ్చేరో లేక రూపాయి నల్లమందే ఉపయోగించేరో కాని, నాలుగురోజులకల్లా వాళ్ళకి కథంతా పూర్తిగా (కొడుకుని మినహాయించి) తెలిసిపోయింది.

తరవాత——

పైడ్రాజుకి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది.

దొంగతండ్రి ఫలానాతారీఖునాటి రాత్రి షిప్పులోంచి ఒక పెన్సిలిన్ పాకేజిపెట్టె చోరీచేసి అర్థరాత్రి సమయంలో ఆ పాకేజి మోసుకువస్తోండగా, అనుమానంమీద పోలీసువారు అతణ్ణి ఆపి చెక్‌చేయగా అతవినేరం తెలియవచ్చిందని పోలీసువారు అతడిమీద కేసు పెట్టేరు.

పైడ్రాజు చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు.

మిగతా మూడు పాకేజీలూ ఏవి? షావుకారు ఏమయేడు? తండ్రిని ఓ విధంగా పట్టుకొని ఇంకోవిధంగా ఏందుకు కేసు పెట్టేరు?

ఆ ప్రశ్నలకి సమాధానా లేమిటని ఆలోచించగానే ఆతనికి వెంటనే అర్థమయింది.

దొంగతండ్రి తను దొంగతనం చెయ్యలేదనీ (నిజమే! పైడ్రాజు చేసేడు దొంగతనం). ఆ పాకేజీపెట్టె ఫలానా "చావుకారు" గారి దగ్గర్నించి పోలీసువారు స్వాధీన పర్చుకున్నారు కాని తనదగ్గర్నించి కాదనీ (అదీ నిజమే) కేసులో వాదించేడు.

మేజిస్ట్రేటుగారు దొంగతండ్రికి ఆర్నెల్లు జెయిలువేసేరు. అందుగురించి దొంగతండ్రి చలించలేదు. పైడ్రాజుకి మాత్రం ఆదొక షాక్‌లా తగిలి, నిద్రలోంచి మెలకువ వచ్చినట్టయింది దతనికి. అతను ఎన్నో విషయాలగురించి నెమ్మదినెమ్మదిగా ఆలోచిస్తూండగానే ఆర్నెల్లూ జరిగిపోయేయి.

దొంగతండ్రి, జెయిల్నించి బైటకి రాగానే కొడుకుతో మాట్లాడి ఆలోచించుకొని, "అయితే రేపు ఎల్దారి!", అని నిశ్చయం చేసుకొని, ఆమర్నాడు ఉదయాన్నే లేచి పెన్సిలిన్ షావుకారుగారి ఇంటికి కొడుకుని వెంటబెట్టుకు వేళ్ళేడు.

పొద్దున్న ఆరు గంటలయింది. అంతటా ఇంకా మంచు కప్పుకొనే వుంది. సూర్యుడు తడిగా లేచేడు. షావుకార్‌గారి భార్య జాతైన కుక్కని పట్టుకొని ఉద్యానవనంలో విహరిస్తుండగా, ఆమె వెనుక కుక్క వెనుక (నైటు డ్రెస్సులో) ఆమె భర్త నడుస్తూండగా దొంగ తండ్రీకొడుకులు వెళ్ళి అతణ్ణి అటకాయించేరు.

"నువ్వు పెల్లంతొ పువ్వుల్తోట్లో చికారు కొడత ఉండు. నా నెల్లి జెయిలు కొల్పు కొస్తంటాను!" అన్నాడు దొంగతండ్రి.

షావుకారుదంపతులు నిలబడిపోయేరు. షావుకారు ఆ దొంగల్ని పాముల్లా చూస్తే అతని భార్య వాళ్ళని పురుగుల్లా చూస్తూ నిలబడింది.

"సొమ్ము సోకూ నీకు: ఆర్నెల్లు జయిలు కొలువు నాకు! ఆర్నెల్లకీ ఆరు యాపైలు మూడొంద లియ్యి: ఒల్లకుంటాను! ఇవ్వక పోయావా? — నువ్వా వుదా వుడిదగ్గర ఏటేటి కొన్నావో పెపల్ (పోలీసు) పార్టీకి ఇన్‌పర్‌మేస నిచ్చేస్తాను!! అలా ఇవ్వక పోతే నా నాక తల్లికీ తండ్రికీ పుట్టినోణ్ణి కాను!!" అని కేకలు వేసేడు దొంగతండ్రి.

షావుకారు ఫుల్ డ్రెస్సులో లేడు; నైటుడ్రెస్‌లో ఉన్నాడు. అందుచేత కదనరంగంలో కవచం లేకపోతే రాజుగారు భయపడ్డట్టు అతను కొంచెం భయపడ్డాడు. "పొండి పొండి" అన్నాడే కాని ఆ మాటలు ధైర్యంగా అనలేదు. అత నా సమయంలో బెదిరిన దొంగజంతువులా ఉన్నాడే తప్ప రాజులాగాలేడు. వేదాంతిలాగాలేడు: సహాయం కోసం కుక్కవైపు దీనంగా చూసేడేకాని, ప్రయోజనం లేకపోయింది. ఆ కుక్కకి పౌరుషం కంటె షోకెక్కువ. అది డ్రాయింగ్‌రూం కుక్కకాని వార్‌ఫీల్డు కుక్క కాదు. అదివరకు తన దగ్గరుండే వేట కుక్కని అమెరికన్ దొరసానికి బహుమానంగా ఇచ్చేసినందుకు ఆ క్షణంలో ఎంతో చింతించేడు షావుకారు.

కుక్కవైపు దీనంగా చూడ్డంలో "చావుకారు వైడియా'' గ్రహించిన దొంగతండ్రి, "అలాటి ఏసికా లేస్తే కుక్కమెడా నీమెడా కలిపి ఇరిసేస్తాను," అని ఎమర్జన్సీలో తను ఏ విధంగా ప్రవర్తించేదీ షావుకారుకి తెలియజేసేడు.

షావుకారికీ వాళ్ళని చంపేదాం అనిపించింది. ఐడియా కలగడం సులభమే; దాన్ని ఆచరణలో పెట్టడం ఎలాగ? అంతలో,

అంతవరకూ ఇదంతా చూస్తూ ఎడంగా ఉండి ఏదో ఆలోచిస్తూ నిల్చున్న "చావుకారు పెల్లం'' తెరముందు కొచ్చింది.

ఆవిడ షావుకార్‌గారి ఒకే ఒకభార్య కాని, ముగ్గురు భార్యల సైజులో ఉంటుంది. ఆవిడ చాలా అందంగాకూడా ఉంటుంది. మెరుపుతీగె కొన్ని టన్నుల బరువుంటే ఆవిడ మెరుపుతీగెలాగే ఉంటుంది. షావుకారు మంచి సరసుడైతే ఆవిడ మంచి సరసురాలు. కాని, ఇద్దరు సరసులమధ్యా సరసతా లేదు, సామరస్యమూలేదు. అతనువేరేగా సరసుడు. ఆమె వేరేవేరేగా సరసురాలు: అంతే కాదు, లాయర్ల భాషలో చెప్పాలంటే; నెగెటివ్‌గా వాళ్ళిద్దరిమధ్యా ప్రేమ లేకపోడమే కాకుండా పాజిటివ్‌గా వారిద్దరిమధ్యా వైషమ్యం ఉంది. కవిభాషలో చెప్పాలంటే: ఒకరి యెడల ఒకరికి ఉండే వారి కోపాలకేగాని రూపాలొస్తే అవి పులులుగా మారి ఒకదాని మీ దొకటి విరుచుకుపడి దెబ్బలాడతాయి. వారిరువురూ ఆ విధంగా ఉండడానికి కారణం ''డబ్బు'' అని కొందరూ, ''చుట్టాలు'' అని ఇంకొందరూ, 'రెండూను' అని ఇంకొందరూ అంటారు.

షావుకార్‌గారికి ఇంటిని చేరిన తమ్ముడొకడున్నాడు. అందుకు పోటీగా అతని భార్యకి ఆమె పంచని చేరిన తమ్ముడొకడున్నాడు. తన తమ్ముడికి మెరుపుతీగెలంటే ఇష్టమేమోననే ఘోరమైన అనుమానం

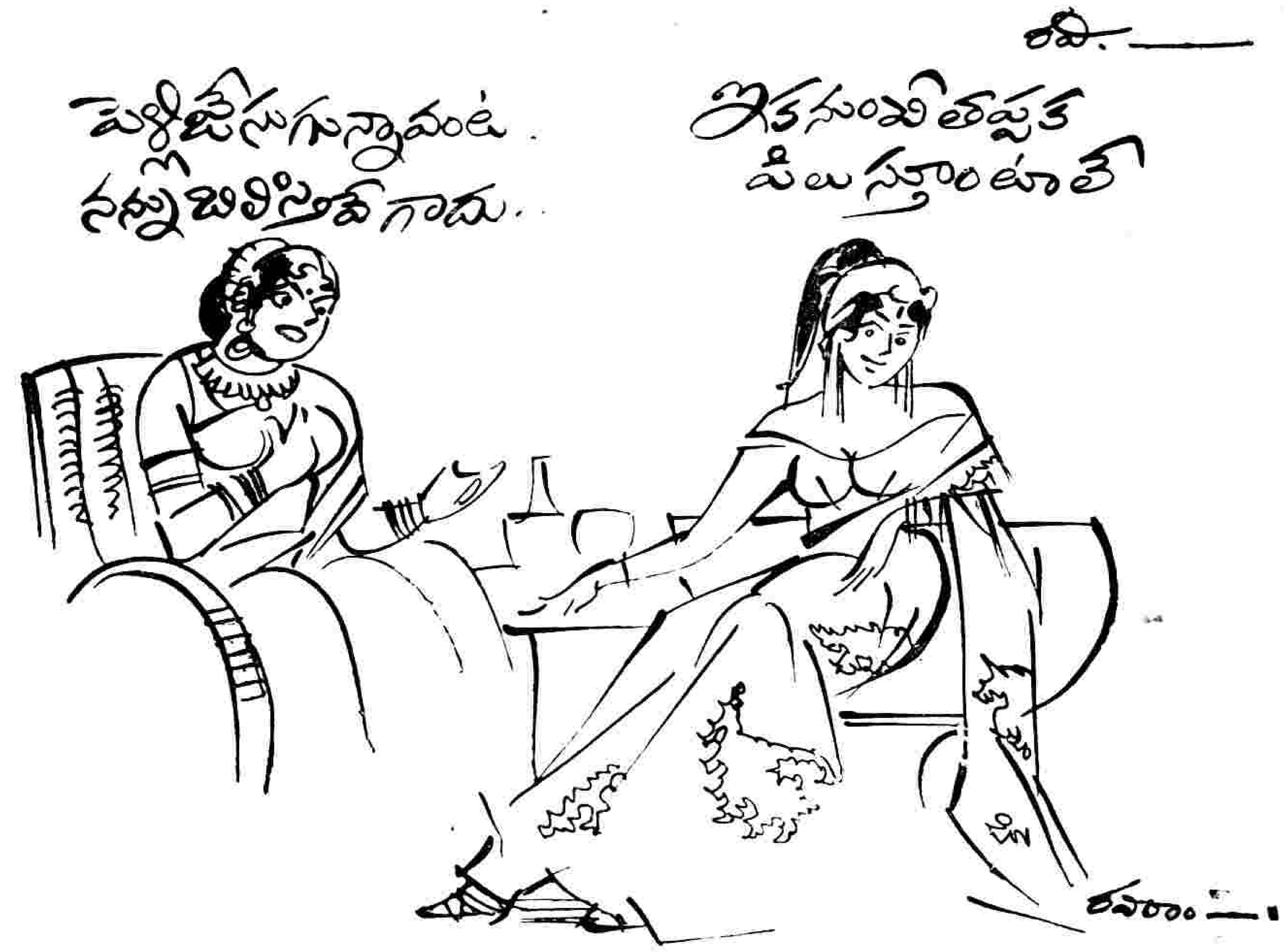

ఒకటి షావుకార్ని ఇటీవల ఆవహించింది. ఆమె తమ్ముడికి విస్కీబుడ్లంటే ఇష్టం అని షావుకార్‌గారికి స్పష్టంగా తెలియనే తెలుసు. భార్యాభర్తలు ఆ విధంగా ఒక ర్నొకరు ద్వేషించుకొన్నప్పటికీ వారి వారి తమ్ముళ్లు మాత్రం చాలా చాలా మంచి ప్రాణస్నేహితులు.

జనాభాజబ్బు పెరిగిపోయి భారద్దేశానికీ, తెల్లదేశాలకీ దెబ్బరాకుండా షావుకార్‌గారు భార్యని మోతాదుగా ఇద్దరే పిల్లల్ని కననిచ్చి అక్కడితో ఫుల్‌స్టాపు పెట్టేసేశు. అతనికి పదేళ్ళ కొడుకూ ఎనిమిదేళ్ళ కూతురూ ఉన్నారు. వారిద్దరంటే అతనికి ఈ మధ్య వరకూ పంచప్రాణాలూను. కాని ఈ మధ్య ఒక రోజున అతని కొక ఘోరమైన సంశయం వచ్చింది. ఆ ఇద్దర్లోనూ ఒకరు తన సంతానం కాదేమోననే ప్రళయసంశయం అతణ్ని పీడించ నారంభించింది. ఆ ఇద్దర్లోనూ — కొడుకా? లేక, కూతురా? ఎవరు తనవారు కారు? తేల్చుకోలేక పోతున్నా డతను. అతను తీవ్రమైవ బాధతో కొట్టుకుపోతున్నాడు. పీనల్‌కోడ్‌లో ఉరిశిక్ష లేకపోతే అతను మీట నొక్కి తన మెరుపు తీగెని ఏనాడో ఆర్పేసి ఉండును.

కావి, ఆ రోజున,

ఆపదలో ఉన్న భర్తకి భార్య ఏ కారణం చేతనో అడ్డుపడి.

"ఎంతో కొంత పారేస్తే తీరిపోయే దానికి ఏంటి ఈ గోల?" అని భర్తని చీవాట్లు పెట్టి, దొంగతండ్రితో "రాత్రి రారా! మూడు వందలు లేదు, వందిస్తారు. అది తీసుకు పో! అంతే! మళ్ళీ కనిపించే వంటే పోలీస్‌కి నిన్ను అయ్యగారు కాదు, నే నప్పజెప్తాను! తెలిసిందా?" అని ఖచ్చితంగా చాలా గంభీరంగా చెప్పింది.

దొంగతండ్రి ఆమెని మెచ్చుకున్నాడు. చస్తే చస్తానుగాని నూటాయాభై రూపాయిలు మాత్రం "ఆడిచేత కక్కిస్తాను" అనే పట్టుదలతో వచ్చే డతను. 'దమ్మిడీ తక్కువైతే పుచ్చుకోను' అని నిశ్చయించుకొని వచ్చే డతను. కాని కొన్ని గంటలు బేరం ఆడితేగాని షావుకారు దగ్గర్నుంచి ఆ డబ్బు పెగలదని అతనికి తెలుసు,

కాని "చావుకారు పెల్లాం" మధ్యలో అడ్డువచ్చి అంకె తగ్గించినప్పటికీ బేరం పొడిగించకుండా వ్యవహారం ఛట్‌ఫట్ మని సెటిల్ చేసినందుకు దొంగతండ్రి ఆ మెరుపు తీగెని మెచ్చుకున్నాడు.

"సేబాస్ తల్లీ! సేబాస్! సెట్‌ఫట్ లాడించేసి తునితగువు జేయిస్సినావు, బేస్! మరైతే ఒప్పుడు రమ్మని సెలవు?"

తీగె వచ్చి తనని తెరవెనక్కి పంపించి వేసినందుకు షావుకారు చిమచిమ లాడుతూ తనింకా తెరముందే ఉన్నానని తెలియజేయ డానికి గట్టిగా.

"ఆస్క్ ది ఫెలో టు కమ్ ఎట్ టెన్!" అన్నాడు.

"రాత్రి పదిగంటలకి రారా!", అని దొంగతండ్రితో చెప్పి, ఏదో ఆలోచిస్తూ నిలబడిపోయింది షావుకారమ్మ.

రాత్రి తొమ్మిదిన్నరకే వెళ్ళేరు తండ్రీ కొడుకులు. గేటుదాకా వెళ్ళేక దొంగ తండ్రి పైడ్రాజుతో "ఒరే అయ్యా! నువ్వు పైన కాయిరా, లోపలికి రమ్మని ఏటిజేస్తాడో ఏటో?...అడిమొకం. ఆడు ఏటీ జెయ్యలే దనుకో; అయినా, నువ్వు పైన కాయి. నానుబేగాబైటకి రాకపోతే కేకెయి,", అని చెప్పి కొడుకుని బైట కాపలా ఉంచేడు. ఉంచి, గుర్ఖాతో మాట్లాడి లోపికి వెళ్దాం అనుకున్నాడు, కాని, ఆరాత్రి ఎందుచేతనో గాని గుర్ఖా అక్కడలేడు. గేటు తెరిచి, లోనికి వెళ్ళి, గేటుమూసి, మేడ గుమ్మం వైపు నడిచేడు దొంగతండ్రి.

మేడకి దక్షిణంగా విశాలమైన ఖాళీజాగా ఒకటుంది. అందులో జీబుజీబుగా ఏవేవో చెట్లున్నాయి. అక్కణ్నించి చూస్తే, మేడ ఇంటి దక్షిణభాగం స్పష్టంగా కనిపిస్తుంది.

పైడ్రజు ఆ చెట్లకిందికి వెళ్ళి కూర్చున్నాడు. అక్కడ చాలా హాయిగా ఉన్న దనిపించిం దతనికి. సైన వంకరచంద్రుడు సరదాగా చెట్టుకొమ్మల్తో ఆడుకొంటున్నాడు. చెట్టుకొమ్మలు సరదాగా చల్లగాలిలో ఆడుకొంటున్నాయి. ఇంకా ఎవరెవరితోనో సరదాగాఆడుకొందికి చల్లగాలి ఇంకా ఎక్కడెక్కడకో వెళ్ళిపోతోంది. ఆ ఆటలమధ్య పెళ్ళిపందిట్లో ఆడపిల్లల కళ్ళల్లా, మెరుపు చుక్కలు హుషారెక్కిపోయి తళతళ మెరుస్తున్నాయి

అక్కడ ఆ కూర్చున్న నిమిషంలోనే మైమరచి కూర్చున్నాడు పైడ్రాజు.

'అప్పనంగా' నూర్రూపాయ లొస్తాయనో మరెందుచేతనో అతను ఆ సమయంలో చాలా ఉత్సాహంగా కంటె చాలా సంతోషంగా ఉన్నాడు.

షావుకార్‌గారి మేడమీద దక్షిణపు వసారా అతనికి ఎదురుగా కనిపిస్తోంది. ఆ వసారాలో దీపంలేదు. వెన్నెలమాత్రం ఏటవాలుగా పడుతోంది. ఆ మసక వెలుగులో షావుకార్‌గారి గది పైడ్రాజుకి అస్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. ఆ గదిలోని అందాన్నీ సౌఖ్యాన్నీ తల్చుకొంటే మనసంతా మధురాతి మధురమైపోయింది పైడ్రాజుకి.

అంతలో, ఆ గది తలుపులు అతి సన్నంగా విచ్చుకున్నాయి. గదిలోని వెలుగు సన్నని ఆ తలుపుసందులోంచి సన్నగా నిప్పులకొరడాలా, వజ్రపుకత్తిలా కనిపించి అంతలోనే టక్కున ఆరింది.

వరండాలోకి తన దొంగతండ్రి రావడం గమనించేడు పైడ్రాజు.

షావుకార్ గదివైపు హుషార్‌గా నడిచి వెళ్ళి ఆగదితలుపులు టకటక తట్టేడు. దొంగతండ్రి. ఆ తట్టడం పైడ్రాజుకి స్పష్టంగా వినిపించింది. తట్టిన అర నిమిషానికి ఒక తలుపు తెరుచుకున్నట్టని పించింది పైడ్రాజుకి. వెంటనే నీటిలో మునిగిపోయినట్టు దొంగ తండ్రి ఆచీకటి గదిలో మునిగిపోయేడు.

గదిలో దీపం లేదేమని పైడ్రాజు ఆశ్చర్య పడుతూండగానే ఓ వింత జరిగింది.

దాన్తో, పైడ్రాజు లేచి నిలబడిపోయేడు.

అతని గుండెల్ని ఏదోభయం చుట్టు కొంది.

తలుపు తెరచుకోగానే, దొంగతండ్రి ఆ గదిలో మునిగిపోగానే, ఆ గదిలోంచి ఎవరో గప్పున బైటకిరావడం, వచ్చి గది తలుపు వెంటనే బిడాయించడం, బిడాయించి దానికి గొళ్ళెం పెట్టడం, పెట్టి రయ్యిమని వసారాలోంచి మెట్లవైపు పరిగెట్టడం — అంతా తృటికాలంలో జరిగిపోయింది.

దొంగతనానికి అలవాటు పడ్డ పైడ్రాజు కూడా ఆ దృశ్యం చూసి చలించి భయ పడ్డాడు. చల్లగాలి అతణ్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేసింది. వంకరచంద్రుడు విషపునవ్వు నవ్వినట్టనిపించిం దతనికి — మెరుపు చుక్కలు దయ్యపు కళ్ళల్లా కనిపించే యతనికి చెట్టుకొమ్మలు. గడ్డకట్టిన రాక్షసి బొగ్గు పొగల్లా తోచే యతనికి.

అతనికి దబదబమంటూ భయంకరమైన చప్పుడు వినిపించింది. తన గుండెలే అలా చప్పుడు చేస్తున్నాయనుకున్నాడతను. కాదు! ఆ మేడమీద గది తలుపులు — తన నెవరో దయ్యంపట్టుకుంటే పారిపోడానికి ప్రయత్నించినట్టు — దబదబ దబదబ చప్పుడు చేస్తున్నాడు తన దొంగతండ్రి!

ఎవరూ రాలేదు, ఆ తలుపు తియ్యలేదు.

"అయ్యా అయ్యా! బాబారే! బాబా ఒరే!", అని కేకలు వేసేడు పైడ్రాజు.

తలుపులు గట్టిగా తడుతున్నాడు దొంగ తండ్రి.

పైడ్రాజుకి ఏం చెయ్యడానికీ పాలుపో లేదు. రెండు నిమిషాలు పోనిచ్చి గేటు వైపు పరిగెట్టేడు. అది తాళం వేసేసి ఉంది.

ఇంకా గేటు గెంతలేదు పైడ్రాజు. అంతలోనే ఎవరో గబగబా వచ్చి,

"ఎవరు నువ్వు???'' అని గద్దించి అడిగేరు. వాడు ఎత్తుగా భయంకరంగా ఆ మసక చీకట్లో భీముడి నీడలా ఉన్నాడు.

"మా అయ్య లోప లున్నాడు!" అన్నాడు పైడ్రాజు.

"ఎవర్నువ్వు? నీ అయ్యెవడు? లోపల దొంగ దూరేడు! వాడా నీ అయ్య? రా! లోపలికి రారా రాస్కెల్! మీ అయ్యెవడు? పోలీసులకి చూపిద్దువు గాని. రా! ఫోన్ చేసేం; అన్నాడు నీడభీముడు.

పైడ్రాజుని అంతవరకూ చుట్టిపట్టుకున్న భయం, ఎందువల్లనో వెంటనే విడిపోయి మాయమయింది. ఆ భయానికి బదులు అంతులేని నిరాశ అతని చూట్టూ అలుము కొని అతణ్ని ముంచేసి కుంగదీసింది.

బెదిరించినంత మాత్రాన ఇనప్పెట్టెలు భయపడవని అతనికి తెలిసిపోయింది. గుండెలమీద ఇనప్పెట్టె ఎత్తేస్తే అసహాయంగా ఉండిపోడం తప్ప తనేమీ చెయ్య లేనని అతనికి తెలిసిపోయింది. నీరసంగా అక్కణ్నించి నడుచుకు వెళ్ళిపోయే డతను వెనక్కి.

ఆ షావుకారు తన దొంగతండ్రి మీద ఏదో ఒక అబద్ధపు చోరీకేసు తగిలిస్తా డనుకున్నాడు పైడ్రాజు. కాని,

తీరామోసి కోర్టుకి వెళ్ళేసరికి ఆ దొంగ తండ్రిమీద పెట్టిన కేసు ఖూనీ కేసన్నారు.

దిగ్భ్రమ చెందిపోయేడు పైడ్రాజు. ఆ కేసు అతణ్ని కుతకుత లాడించింది.

ఆ తరువాత, వాయిదా వాయిదాకీ కోర్టుకి వెళ్ళడమే కాకుండా, జెయిల్లో అర్జీపెట్టి తండ్రితో చాలాసార్లు మాట్లాడేడు పైడ్రాజు.

'తలుపు తెరగానే' దొంగతండ్రి లోనికి గదిలోకి వెళ్ళేట్ట.

అవును.

లోపల 'నైటు' లేదట,

అవును. తొలిసారి ఎలిగింది కాని మవ్వేళ్ళేసరికి నేదు; ఒవులో ఆర్పేసినారు.

'ఎల్లీ ఎల్లగానే ఒవులోకాని—దెయ్యం వజెప్పి దడుసుకున్నాను—ఆడు గెదిలోంచి బైట కెల్లిపోయి గొళ్ళెం పెట్టేసినాడు.'

అవును. పైడ్రాజు చూసినాడు

"నోపల సిమ్మసీకటుగుందొరే పైడ్రాజు! ఏట్రా భగవంతుడా అజెప్పి బెంగడిపోన్ను. నైటు ఏద్దారంటే తొలిసాలి మీట అవు పణ్నేదు. అవుపన్నాక ఎలిగిద్దారంటే సేతు లెల్లినాయికావు. తలుపులు బాదినాను. తీసి నారుగాదు. కుసింత సేపొప్పేనాక, గెదంతా కలయజూసినాను. కలయజూస్తె, గుండాగి పోనాదిరా పైడ్రాజు! సెట్టుమాను ఇరిగి పడున్నట్టు ఇనప్పెట్టెకాడ పడున్నాడు! వాకారవేం అవుపిస్తంది! వప్పుడు మొండి దయిర్యం జేయిస్సి మీట నొక్కినాను. నొక్కి నైటెలిగించి జూస్తే ఇంకేటుంది?!

చావుకారు సచ్చిపడున్నాడు! ఎన్నుమీద కత్తి పొడుసుకునుంది! నెత్తురు సిమ్ముతుంది! అది సూస్తంటే నాకు గింయ్ మని బుర్ర గిరెట్టిపోనాది! పైడితల్లెమ్మకి దణ్ణమెట్టు కొని అలా సతికిలబడిపోన్ను! అంతల ఒచ్చి పణ్ణాయి ఎర్రటోపీలు! అదీ చంగతి!"

పెద్దకోర్టులో కేసు విచారణకి వచ్చినప్పుడు పైడ్రాజు కోర్టుకి వెళ్ళి, ప్రాసిక్యూషన్ కథనం పూర్తయిన తరవాత తండ్రి తరపున తను డిఫెన్స్ పలికేడు.

కోర్టు హాల్లోకి వెళ్ళడం, కోర్టు వ్యవహారం అంత దగ్గర్నుంచి చూడ్డం అదే ప్రధమం పైడ్రాజుకి.

"ఏటి ఈ ఓసన?" అనుకున్నాడు.

అది కోర్టు వాసనని అతనికి తెలియదు.

"మద్దినాలవేళ దీపాలెట్టుకున్నారేటి?"

ఆ గదులు కట్టినప్పుడే చీకటిగా కడతారని అతనికి తెలియదు.

"ఆలీబాబా చినీమాలో దొంగల్లా ఇంతమందున్నారు! ఈళ్లెవుళు?" అని ప్రశించుకున్నాడు.

"ఓహో! ఈళ్ళే కావోలు పీడర్లు!" అని సమాధానం చెప్పుకున్నాడు.

"పీడర్ల సీదర్లా ఉన్నాడు గద్దెమీద!" అని జడ్జిని గుర్తించుకున్నాడు.

"ఓడ పక్కతవ్వోడనాగ గద్దెకింద కుర్చీలో ఆడెవడు?"

"కోరుటు గుమాస్త కావాల."

"ఇల్లా ఇల్లా అంటున్నాడు ఈడెవుడు?"

కోర్టు బంట్రోతు. "పచ్చంగ జెయిలు వోర్టరుగాళ్లా ఉన్నాడు!"

"పెట్టెలి ఎక్కమంటున్నాడే!"

అవును. అక్కణ్నించే అబద్ధాలు పలకాలి.

"ఏటో సెప్పమంటన్నాడు! ఏంటది?"

దేముడి యెదట ప్రమాణం చెయ్యమంటున్నాడు. అదీ అది!

ప్రమాణం చేసి, జడ్జీవెపు తేరిపారి చూసి. "ఇలాటోణ్ని ఎక్కడో చూసినానే!"

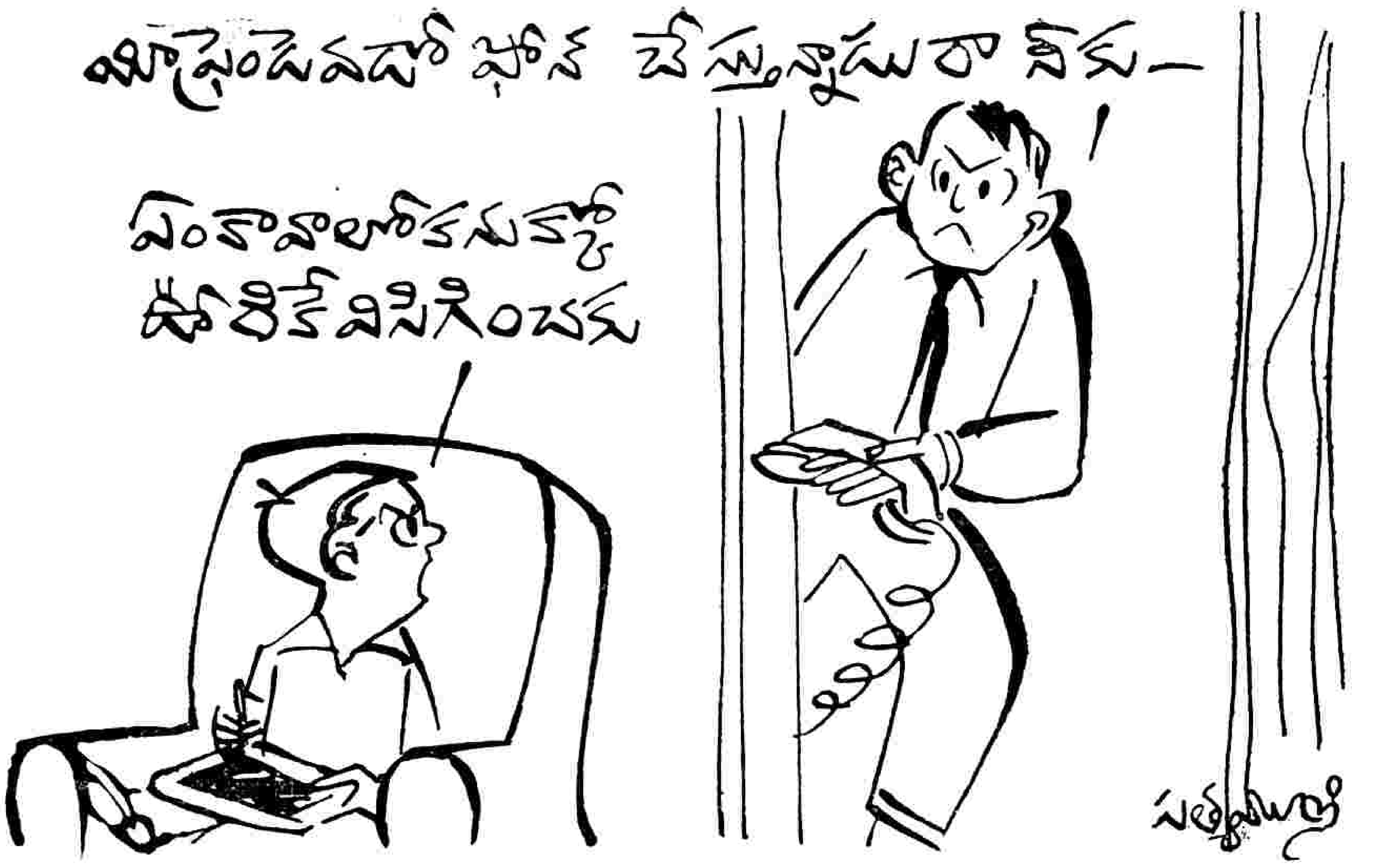

అనుకున్నాడు పైడ్రాజు. అప్పుడతనికి ఇనప్పెట్టెముందు పరమ వేదాంతిలా నిల్చున్న 'చావుకారు' గుర్తుకి వచ్చేడు. "చచ్చిన చావుకారుకి అచ్చంగ అన్నదమ్ముళ్ళా ఉన్నాడు!" అనిపించింది పైడ్రాజుకి న్యాయాధిపతిని చూసి.

పైడ్రాజుకి ఆ ముక్కవాసన గదిలో చలిచలిగా భయం వేసింది. ఆడవుల్లోనూ, పుట్టల్లోనూ భయమేస్తుందనీ, దయలేనిచోట మనిషికి చలివేస్తుందనీ పైడ్రాజుకి తెలియదు. ఆ కోర్టు హాలంతా అతనికి ఓ పెద్ద ఇనప్పెట్టెలా తోచింది. ఒక గుహలా కనిపించింది.

చూసినది చూసినట్టుగా నిజమే చెప్పినప్పటికీ, భయంవల్ల వడవడ వణుకుతూ సాక్ష్యం చెప్పేడు పైడ్రాజు. అందుచేత అక్కడ ఆ సమయంలో నిజానికి నిజంగా జ్వరం పట్టుకున్నట్టయింది.

పైడ్రాజు సాక్ష్యం పలుకుతూంటే జడ్జీగారు చిరునవ్వు నవ్వేరు. "ఏమిరా? చెప్పరా! రెండు వెయ్యిలు కావాల్రా?" అంటూ వెటకారంగా విరిసిన "చావుకారు నవ్వు'' గుర్తుకి వచ్చింది పైడ్రాజుకి

జడ్జీగారు పైడ్రాజు పలికిన సాక్ష్యం విని కోర్టులో మందహాసం మాత్రం చేసేరు కాని, జడ్జిమెంటులో మాత్రం ఆ సాక్ష్యాన్ని పగలబడి నవ్వి పారేసి, మేకలమూకని పులి చెండాడినట్టు చెండాడి తునాతునకలు చేసి పారేసేరు. వారి జడ్జిమెంటు "ఏబుల్" గానూ ఉంది. "లెర్నెడ్" గానూ ఉంది. పైపెచ్చు "విట్ అన్డ్ హ్యూమర్"తో "స్పార్క్లింగ్"గా ఉంది. న్యాయంగా ఉందా లేదా అంటే అది భగవంతుడికి తెలియాలి; నిజానిజాలు మానవులకెలా తెలుస్తాయి? మీరే చెప్పండి.

జడ్జీగారు చాలా విట్టీగానూ విపులంగానూ రాసిన జడ్జిమెంటు కొసవరకూ అలా మెరుపుతీగలా సాగి, ఆఖర్న దొంగతండ్రికి ఉరిశిక్ష విధిస్తూ భగ్గున ముగిసింది.

పుట్టగానే ఏడ్చేడు, వాతలు వేసినాడు ఏడ్చాడు, తల్లిని కొట్టిననాడూ ఆమె చచ్చిపోయిననాడూ ఏడ్చేడు, అ తీర్పు రోజున ఏడ్చేడు, ఆ తండ్రిని ఉరితీసిన రోజున ఏడ్చేడు – మరింక జీవితంలో ఏడవ కూడదని భీకరంగా నిశ్చయించుకున్నాడు పైడ్రాజు.

న్యాయస్థానపు టనుభవంతో చాలా అనుభవాలు పూర్తయేయి పైడ్రాజుకి.

దొంగతండ్రిని ఉరితీసినమర్నాడు ఊళ్ళో ఏదో పెద్ద సంబరం అవుతోంది. ఊరంతా హడావిడిగా బాజాల్తో, వేషాల్తో, జనం చేసే గొడవతో అల్లరితో సారాతో సరసాలతో నవ్వులతో పులకరింపులతో కోలాహలంగా ఉంది.

అంతటిమధ్యా వారందరిమధ్యా వంటరీగా అలా అలా తిరుగుతూ తిరుగుతూ ఆలోచించసాగేడు పైడ్రాజు.

అతవి కళ్ళముందు —

ముష్టితల్లి, ముష్టితండ్రి, దొంగతల్లి, వాళ్ళనైచ్యం, వాళ్ళదైన్యం, వాళ్ళమాయ, వాళ్ళమర్మం, వారిధైర్యం, వారిభయం, వారి అమాయకత్వం, వారి అసహాయత్వం —

అన్నీ సూచించే దృశ్యాలన్నీ అతని కళ్ళముందు కదలాడేయి.

అలాగే అతని కళ్ళముందు —

పోలీసులు, ప్లీడర్లు, కోర్టులు. జెయిళ్ళు, 'చావుకార్లు', వాళ్ళ మేడలు. వాళ్ళకార్లు, వాళ్ళ వాళ్ళ గజలక్ష్ములు, వాళ్ళ ప్రమాణాలు, వాళ్ళ ధైర్యాలు, వాళ్ళ సాహసాలు, వాళ్ళ భయాలు, వాళ్ళ శత్రుత్వాలు, వాళ్ళ పెట్టెలు, వాళ్ళ నోట్లు, వాళ్ళ మాయలు, వాళ్ళ దొంగతనాలు—

అవన్నీ సూచించే దృశ్యాలు కూడా అతని కళ్ళముందు కదలాడేయి.

చిన్నాపెద్దా తేడాతప్ప ఆ రెండు జీవితాలకీ అట్టే తేడా కనిపించలేదు పైడ్రాజుకి. దరిద్ర ప్రయాచకులూ దరిద్రపు దొంగలూ ఉన్నట్టే గొప్పయాచకులూ గొప్పదొంగలూ ఉంటా రనిపించిం దతనికి.

ఆ జీవితాల దృశ్యాలు కదిలి కదలి గిర్రున తిరిగితిరిగి ఆఖర్న అవన్నీ ఒకటేగా అతనికి కనిపించేయి.

అతని కళ్ళముందు, అదే విధంగా, మరొక జీవితపు దృశ్యాలు కూడా కదలాడేయి. దాని అంచున నిలబడి అందులోంచి తిండి తీసుకోడం తప్ప ఆ జీవితంలో అతనికి మరే సంబంధమూ లేదు. కాని, ఆ జీవితం అనునిత్యం, అతని పక్కనే ఉంది. ఆ యేట్లోంచే అందరికీ నీళ్ళొస్తాయి. కొందరు ఒడ్డుదాకా పోయి చెంబుల్తో తెచ్చుకుంటారు, ఇంకొందరు ఎక్కడో దూరంగా ఉండే, అక్కడికి, తమ దగ్గిరకి గొట్టాల ద్వారా మేడలమీదికి తెప్పించుకుంటారు. రోజూ ప్రతిరోజూ అతను చూసే చచ్చుడి పేటలు, చాకలి వీధులు, కూలివాడలు, కొండలంట రాళ్ళ తవ్వకాలు, పారలతో ఇసకతీతలు, ఎద్దులతో పాటు దుక్కులు, వర్షధారల్లో ఉభాలు, ఎండలో చెమటలు, ఇనపరాళ్ల మోతలు—

ఆ దృశ్యాలు ఎన్నో ఎన్నెన్నో అతనికి కనిపించి అవన్నీ గిర్రున తిరిగి అతని కంటికి ఒకటిగా కనిపించేయి.

ఎండలో చెమటలు,

గజలక్ష్మి బొమ్మలు.

ఆ రెండింటి గురించీ అతను ఆ విధంగా ఆలోచిస్తుండగా అకస్మాత్తుగా అతని కంటిముందు గొళ్ళాల్తో తలుపులు మూసిన రెండు గదులు కనిపించేయి. గొళ్ళాలు తీసి తలుపులు తెరిస్తే!

ఆ రెండింటిలోనూ — ఒకగది :

మట్టిగోడలు, సున్నపు చుక్కలు, కొన్ని వట్టికుండల మధ్య ఒక నీటికుండ, రెండు కంచు గిన్నెలు, ఒక నులక మంచం, వడిలిపోయిన ముసలి బొంత, వెర్రి గేదెలాంటి నల్లటిపెట్టె, ఓ మూల కొన్ని పిడకలు, గోడని ఓ వెర్రమ్మవారి బొమ్మ—అంతకి మించి ఆ గదిలో ఇంకేమీ లేవు.

ఇంకొక గది :

పొంగిన పాలవెలుగులో మెరిసే కోవా గోడలు, సిల్కు తెరలు, నల్లరోజాల మంచాలు, పట్టుతివాసీలు, పైన పంకాలు, పాతుకుపోయి మరెక్కడికీ కదలని (చినీమాలో అల్లావుద్దీన్‌గాడి చిమ్నీలాంటి) ఇనప పెట్టెలు, "లెగిసిపోకండా" మేకు తీసి దిగ్గొట్టిన గజలక్ష్మి బొమ్మలు — ఆ గదిలో సంపద అంతా ఉంది.

ఆ రెండు గదులూ చిత్రంగా పెద్దసైజు ఫోటోల్లా ఆ రాత్రి పైడ్రాజు కళ్ళముందు నిలబడ్డాయి. వాటిని సరిపోల్చి చూసుకొంటే—

ఓ గదినిండా నీడలే; రెండో గదినిండా పాలవెలుగులే; ఓ గదిలో మూలుగులే; రెండో గదిలో నవ్వులే. అందులో మనిషి కష్టం కళ్ళు కప్పుకొని చీకటిగా ఏడుస్తోంది; ఈ గదిలో మనిషి దొంగతనం వెలుగుతోంది; ఆ గదిలో చెమటల నీడలు నిర్భాగ్యంగా పరుచుకున్నాయి; మనిషి చేసే దొంగతనం ఈ గదిలో పంచరంగుల్లో ప్రజ్వరిల్లుతోంది. ఆ గదిలో "నిర్భాగ్యపు నీడలు;" ఈ గదిలో "దొంగతనపు రంగులు."

దొంగోడైనా, ముష్టోడైనా కష్టపడీ వోడి మీద బతకాల్సిందే! కాని, ఏటవుద్దంటే! అయ్యలాటి సిన్నదొంగలు సితికిపోతే, చావుకార్లాటి పెద్దొంగలు పెరుగుతారు. ఎలకలాటి అమ్మని సితగ్గొట్టి సంపేసిన జెనం పెద్దపుల్లాటోళ్ళని మాత్తరం ఇచ్చలయిడిగ ఒగ్గేస్తారు. కూలోళ్ళు కష్టపడ్డవాఁ? సిన్నదొంగలా సితికిపోడవాఁ? నేకపోతే, దోసుకు తిని పెద్దపులి పెరిగినట్టు పెరగడవాఁ?

అని దీర్ఘంగా ఆలోచించి నప్పటికీ ఎంతో దీర్ఘంగా ఆలోచించ నవసరం లేక పోయింది పైడ్రాజుకి. కనిపించే ఆ రెండు గదుల్లోనూ తనకి బొంతపరచిన మలక మంచం కావాలో లేక మెత్తటి పరుప్పరిచిన పందిరిమంచం కావాలో తేల్చుకోడం అతనికి అట్టే కష్టమనిపించలేదు. పెద్దల్లా దోచుకు తినడం బెస్టు అనే నిశ్చయానికి అతను రాడానికి అట్టేసేపు పట్టలేదు.

దోచుకు తినడం బెస్టు!!—

అనే టటువంటి పరమ ఘోరమైన నిశ్చయానికి ఏ మానవుడైనా వచ్చి, సాహసంతో రంగంలోకి ఉరికి, మెలకువతో వ్యవహరించి, పట్టుదలతో పని చేస్తే!! — వాణ్ణి మరింక ఆపడం చాలా కష్టం. వాడు చాలా దూరం వెళ్తాడు, చాలా పైకి వెళ్తాడు. పాపభీతి, దైవభీతి, సంఘభీతి, ఏభీతీ ఉండదు వాడికి. వాడు పెద్దపులిలా ఉంటూనే పరమధర్మరాజులా కనిపించగలడు. తనబాగుకోసం వాడి తల్లిగొంతు నొక్కగలడు, తండ్రివెన్ను పొడవగలడు, తమ్ముడి నెత్తురు తాగ్గలడు. లొంగినవాళ్ళని వాడు అణుస్తాడు, లొంగని వాళ్ళలో కలుస్తాడు. అవసరం అయినప్పుడు నిప్పులా చెలరేగుతాడు, అవసరం తీరిపోయాక నివురంతా కప్పేసుకుంటాడు.

దైవం, ధర్మం, అర్థం, కామం, సంఘం, స్వర్గం అన్నీ తనకోసమే ఉన్నాయి కాని తనెవరికోసమూ ఉండనంటాడు. చెదలా తినేస్తాడు, పులిలా విరుచుకు పడతాడు. దేశాన్ని అమ్ముతాడు, ధర్మాన్ని చంపుతాడు. వాడు చాలాదూరం వెళ్తాడు.

పైడ్రాజు, ఆ తరవాత, ఆ విధంగా చాలా మెట్లు పైకెక్కి చాలాదూరం వెళ్ళేడు.

మొదటిమెట్టు ఎక్కడానికి ముందు అతను ఆ వూర్నించి మరోవూరికి మకాం మార్చి, ఆ కొత్తవూర్లో ఓ రిక్షా ఒకటి రోజువారీ అద్దెకి తీసుకొని, బేరాలకి రిక్షా తొక్కడం ప్రారంభించేడు.

రిక్షా తొక్కుతూ అతను తీవ్రాతితీవ్రంగా ఆలోచిస్తూండేవాడు.

నెలరోజు లయింది, నెలరోజుల్లోనూ అతను నాలుగైదుసార్లు స్టేట్ బ్యాంక్ కి బేరాలు కట్టేడు. బాంక్ బిల్డింగు చాలా కొత్తది బంగారు కాసులాగా నూర్రూపాయల కొత్తనోట్లాగా అది చూడ్డానికి బరువుగానూ మనోహరంగానూ కూడా ఉంది.

"ఏటది?" అని ఒకర్నడిగేడు పైడ్రాజు.

"పెద్దోళ్ళక్కడ డబ్బు దాస్తారు. కర్సుకి కావల్సొచ్చినప్పుడు ఎల్లి సెక్కులిచ్చి తెచ్చుకుంటారు," అని పైడ్రాజు తెల్సుకున్నాడు. అప్పటినుంచీ అతను స్టేట్ బాంక్ ని దృష్టిలో ఉంచుకున్నాడు. అక్కడికి బేరాలు కట్టినప్పటికీ, ఆ తాను వాళ్ళతో ముఖపరిచయం లేకుండా ఉండడానికిగ్గాను, అతను బాంక్ నుంచి మాత్రం ఎప్పుడో తప్ప బేరాలు కట్టేవాడు కాడు.

ఓరోజున—

హోరున వర్షం పడుతోంది. రెండు రోజుల్నించీ కూడా అలానే పడుతోంది. ఆరోజున అంతకు ముందుకంటె ఎక్కువయింది. చినుక్కీ చినుక్కీ మధ్య ఈగ కాదు, దోమకాదు, సూదికాదు. గాలికూడా దూరడానికి వీల్లేకుండా నిల్చి కురుస్తోంది వర్షం. మధ్యాహ్నం సరిగ్గా ఒంటిగంటే

అయినప్పటికీ, మబ్బులవల్ల. అది సాయంకాలం సరిగ్గా ఏడుగంటలయినట్టు చాలా చీకటిగా ఉంది. బాంక్ మేడమీంచి కిందికి గొట్టాలద్వారా భోరున దిగే నీటిధారలు (మీ మీ అభిరుచులను బట్టి) కరిగించిన ముత్యాలధారల్లాగో, లేక కష్టించే కూలివాళ్ళ కన్నీటిధారల్లాగో కిందికి దిగుతున్నాయి.

ఠంగున ఒంటిగంట కొట్టిన శబ్దం వర్షపుహోరులో కలిసిపోయింది. వీధంతా నిర్మానుష్యంగా ఉంది. బాంక్ ముందు నిల్చున్న అయిదు రిక్షాల్లోనూ నాలుగు బేరా లెక్కించుకొని వెళ్ళిపోయేయి. అయిదో రిక్షా పైడ్రాజుది. అది గూడు ఎత్తుకొని, తెరలు దించుకొని శవపేటికలా నిలబడింది. వర్షానికి తడియకుండా రిక్షాలో కూర్చొని తెరమీంచి సన్నని దారి చేసుకొని బాంక్ వైపు తీక్షణంగా చూస్తున్నాడు పైడ్రాజు. పైనుంచి ఆ కళ్ళే చూస్తే అవి పుట్టలో పాము కళ్ళలాగో, పొదలోని పులి కళ్ళలాగో కనిపిస్తాయి.

అంతలో, బాంక్ వరండాలోకి, నోట్లు లెక్కపెట్టుకొంటూ ఓ ముసలాయన వచ్చేడు— తెల్ల చొక్కా, జరీ అంచు తెల్ల పంచె, బరంపురం పట్టు కండువా, బోడి గుండు, చంకన గొడుగు—అన్నీ కనిపెట్టేడు పైడ్రాజు. కనిపెట్టి, రిక్షాలోంచి బైటకి వచ్చి, సిద్ధంగా నిల్చున్నాడు. అతని నెత్తిమీద ఇనపరేకు టోపీ ఒకటుంది. టోపీకింద చీకట్లో పైడ్రాజు ముఖం సరిగా కనిపించడములేదు.

ముసలాయన తన చేతిలోని నోట్లు ఇంకా లెక్కపెడుతూనే ఉన్నాడు. ఎన్నున్నాయో కాని చాలానే అయుండాలి. చిట్టచివరకి, లెక్కంతా పూర్తయిన తరవాత, ఆ నోట్లన్నీ చొక్కాకింది బనియన్ జేబులో భద్రంగా పెట్టి, ఆ ముసలాయన రోడ్డు వైపు తలెత్తి చూసి "ఏయ్! రిక్షా!" అని కేకవేస్తూ, చేత్తో సంజ్ఞ చేసేడు. పైడ్రాజుకి కేక వినిపించలేదు, సంజ్ఞ కనిపించింది.

వెంటనే, పైడ్రాజు గుండెలు పట్ట పగ్గాల్లేకుండా కొట్టుకున్నాయి. వాటిని కంట్రోలు చేసుకొని, గంభీరంగానూ వినయంగానూ ముసలాయన దగ్గరకి రిక్షా తీసుకు వెళ్ళేడతను. మూడున్నర మైళ్ళ దూరం వెళ్ళడానికి ముప్పావలాకి బేరమాడి. తొందర

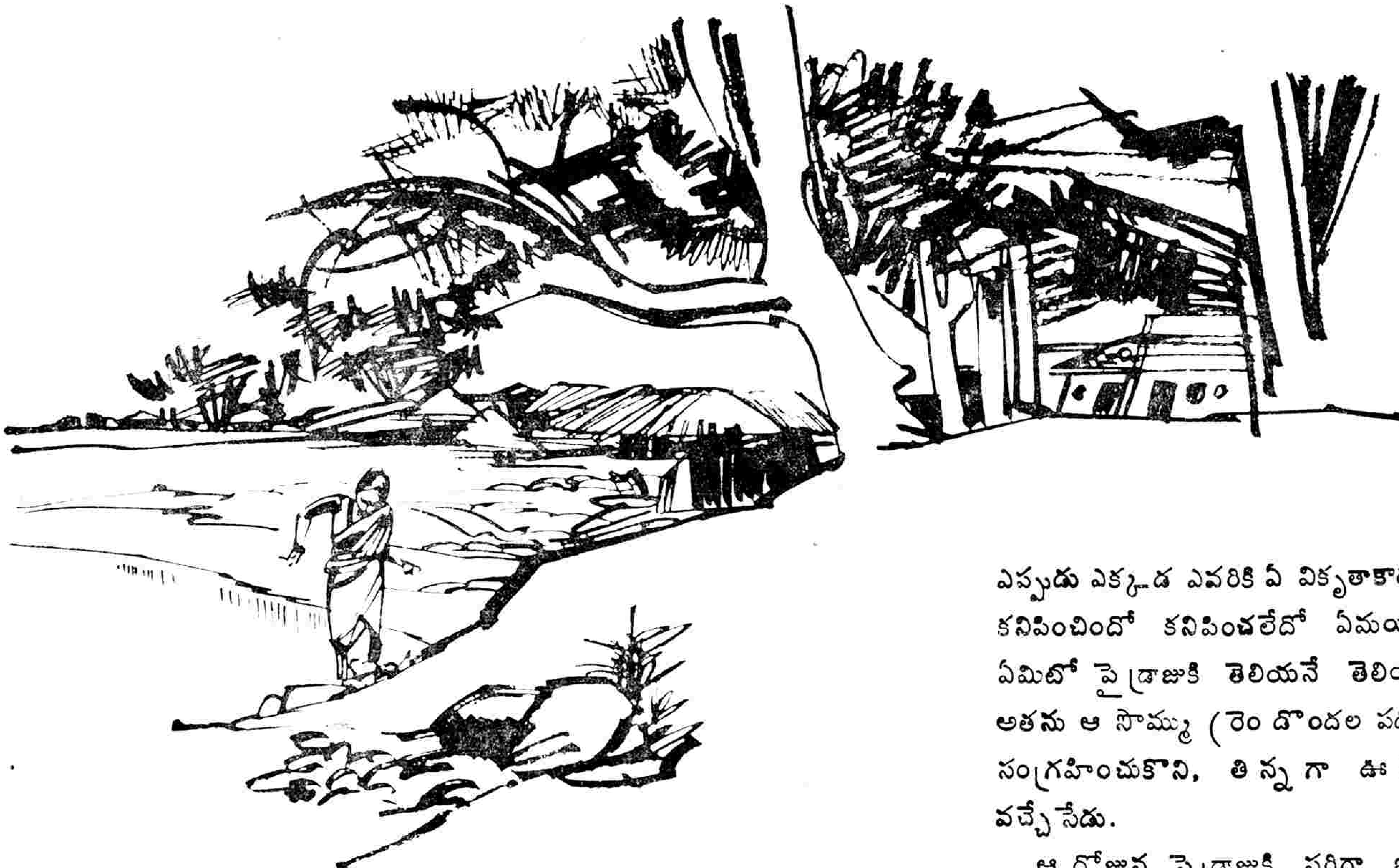

తొందరగా రిక్షాలోకి దూరి కూర్చున్నాడు ముసలాయన. రిక్షా రివ్వున కదిలింది.

ఆ ముసలిపాసెంజర్ని ఎక్కడికి తీసుకు వెళ్ళాలో ముందే నిర్ణయించుకున్నాడు పైడ్రాజు. రిక్షాని రెండు మైళ్ళు పోనిచ్చి. అక్కడ కుడివైపుకి బదులు ఎడమవైపుకి రిక్షా మళ్ళిస్తూ. లోపల ముసలాయన్తో, "బాబూ! ఒరసానికి ఆ రోడ్డు ఉప్పుడుప్పుడే గాతలడిపోనాది. సుట్టు తిప్పి తీసికెల్లాల! కష్టం ఆలోసిచ్చి మరో బేడ డబ్బులు పారేయాలి" అని అరిచి చెప్పేడు.

"ఎటు వెళ్ళినా వేగిరం వెళ్ళనీరా! మరో కాన్డబ్బు ఇస్తాలే!" అన్నాడు ముసలాయన.

రిక్షాని రంయ్(మని ఆరు ఫర్లాంగుల దూరం పోనిచ్చి అక్కడ రిక్షా ఆపి దిగేడు పైడ్రాజు. అక్కడ చీకటిగానూ, ఏకాంతంగానూ ఉంది.

"ఏరా ఏం ఆపేవు?"

"సెయిను జారిపోనాది బాబూ" అంటూనే ఒకవైపు తెర ఎత్తేడు పైడ్రాజు.

ఆ సమయంలో అతని కళ్ళు రెయిలు పట్టాల దగ్గర డేంజరు బల్బుల్లా ఎర్రగా వెలిగాయి. అతని చేతులు, పరమ భయంకరంగా, యమపాశాల్లా, ప్రాణం లేని పిశాచ యంత్ర హస్తాల్లా లోనికి వెళ్ళేయి.

ముసలాయన నిశ్శబ్దంగా ఒరిగిపోయేడు.

ఆ తరువాత, తెర సరిచేసి, తాడుతో గట్టిగా కట్టి. ఊరవతల మూడు మైళ్ళ దూరానికి రిక్షా పోనిచ్చేడు పైడ్రాజు. అక్కడ ట్రంకు రోడ్డు పక్క మర్రి చెట్టొకటుంది. ఆ మర్రిచెట్టు కిందినుంచి పక్కగా పోయే కాలిబాట అక్కడికి ఆరు మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న అమ్మవారి గుడి దాకా పోతోంది. ఆ బాటకి రెండు పక్కలా దట్టంగా రెల్లుగడ్డి బలిసివుంది. ఒక పక్క రెల్లుగడ్డి అవతల దొంగ యేరొకటుంది. అది ఆ సమయంలో గోదావరి కంటె ఎక్కువ జోరుగా ప్రవహిస్తోంది. ఆ దొంగ యేటి ప్రవాహంలో ఆ ముసలాయన శవం మునిగి కొట్టుకుపోయి, ఎప్పుడు ఎక్కడ ఎవరికి ఏ వికృతాకారంలో కనిపించిందో కనిపించలేదో ఏమయిందో ఏమిటో పైడ్రాజుకి తెలియనే తెలియదు. అతను ఆ సొమ్ము (రెండొందల పదులు) సంగ్రహించుకొని, తిన్నగా ఊళ్ళోకి వచ్చేసేడు.

ఆ రోజున పైడ్రాజుకి సరిగ్గా ఇరవై ఒకటో సంవత్సరం వెళ్ళి ఆ తరవాత మెట్టు ఎక్కేడతను.

ఆరోజు తరవాత ఆర్నెల్లపాటు మామూలుగా రిక్షా తొక్కుకొంటూనే జీవించేడు పైడ్రాజు, ఆర్నెల్లూకూడా తెగ కష్టపడి. భోజనం తగ్గించి. తాగుడు మానేసి, టీ తాగడంకూడా తగ్గించి. అందరికీ తెలిసేట్టుగా రోజుకొక రూపాయి చొప్పున నిలవ్వేసి చాలా కష్టజీవిగా కాలం గడిపేడు పైడ్రాజు. మధ్య, వరసగా చీట్లుకట్టి. ఆ విధంగా వక్కసారిగా వచ్చిన డబ్బుకూడా అనవసరంగా ఖర్చుపెట్టకుండా కూడబెట్టేడతను.

ఆర్నెల్లయే సరికి దగ్గిర దగ్గిర మూడు వందలు నిలవ చూపించేడు పైడ్రాజు. అతడి ఊర్జితానికి అతణ్ని అంతా మెచ్చుకున్నారు. రిక్షాల సంఘంలో అతను ఛోటా నాయకుడయేడు. సంఘాలూ వాటివల్ల వాటిలో కొందరికుండే లాభాలూ అన్నీ గ్రహించేడు పైడ్రాజు. అతని పలుకుబడి దాన్తో పెరిగింది. ఓ తాపీమేస్త్రీ అతనికి రెండువందలు

అప్పుకూడా ఇచ్చేడు. ఆ డబ్బుతో, వెంటనే, ఓ కిల్లీబడ్డీ కొన్నాడు పైడ్రాజు. రిక్షాల సంఘంలో అతను కొంత డబ్బు స్వంతానికి వాడుకున్నాడని అపవాదొకటి బయల్దేరింది. కాని అందుకతను భయపడలేదు. అపవాదుగాళ్ళని లక్ష్యపెట్టలేదు. అతను రిక్షా తొక్కడమే మానుకున్నాడు.

కిల్లీ దుకాణం ఒక ఏడాదిపాటు నడిపించేక, అప్పుడు ముసలాయన దగ్గర తీసుకున్న నోట్లు కొద్దికొద్దిగా ఉపయోగించ నారంభించేడు పైడ్రాజు. ఊరవతల కొండవార, దొంగయేటి వడ్డున, కొత్తగా పెద్ద ఫ్యాక్టరీ పెడతారని అతనికి 'ఉప్పుఅందింది.' వెంటనే అక్కడొక చిన్నజాగా క్రయం చేసుకున్నాడతను. క్రయంధనంలో కొంత మాత్రమే ముందుగా ఇచ్చి, మిగతా క్రయధనానికి ఆ జాగాని ఆ అమ్మినవారికే తనఖా పెట్టి ఆ జాగా ఆవిధంగా కొన్నాడతను. జాగామొత్తం ఖరీదు ఎనిమిదివందలు మాత్రమే.

ఆ జాగా కొన్న ఆర్నెల్లకి ఫ్యాక్టరీపని ప్రారంభం అయింది. వెంటనే పైడ్రాజు అక్కడొక టీకొట్టూ కిల్లీబడ్డీ రెండూపెట్టి, ఆర్నెల్లలో ఆ టీకొట్టుని కాఫీ ఫలహారశాలగా మార్చేడు.

ఆ కాఫీక్లబ్బు చాలా రద్దీగా ఉండేది. అక్కడికి, ఆ ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణంలో పనిచేసే కూలీలూ, తాపీమేస్త్రీలూ, కూలిగ్యాంగుల నాయకురాళ్ళూ వస్తూండేవారు.

అందానికి ఆకర్షణ ఉంది. ఆకర్షణఅంటే అదొక శక్తి. అందం ఒక శక్తనీ, దాన్ని మానవుడు స్వలాభానికి ఉపయోగించుకోవచ్చనీ తెలియకపోయినా ఉపయోగించుకోడం మాత్రం నిత్యం చాలాచోట్ల జరుగుతూంటుంది. పెద్దల సంఘంలో 'పర్సనాలిటీ'కి ఎందుకంత ప్రాముఖ్యం ఉందో తెలియనప్పటికీ తన చక్కని పర్సనాలిటీని పైడ్రాజు పూరాగా తన లాభానికి ఉపయోగించుకున్నాడు. ఒక ముప్పయ్యేళ్ళ మేస్త్రమ్మకి ముప్ఫయితులాల బంగారం ఉంది; ఉక్కుని మూడుముక్కలు చేయగల మొగుడున్నాడు. కాని జీవితంలో తనకినచ్చిన ఇద్దరు సినీమా హీరోల్లోనూ ఒక్కరైనా ఒక్కసారైనా తనకి లేనందుకు ఆమె లోలోపల చాలా యాతనపడుతూ తిరుగుతోంది. ఆమె కంటికి పైడ్రాజు, తన ఇద్దరు హీరోలనీ కలగాపులగంచేసి మనోహరంగా తయారుచేసిన మూడోహీరోలా కనిపించేడు. అతని పర్సనాలిటీకి ఆమె పరవశురాలై పోయింది. ఉక్కుమగణ్ని దూరంచేసి ముప్ఫయి తులాల బంగారాన్నీ దగ్గర తెచ్చుకొందికి పైడ్రాజు పెద్దగా శ్రమపడవలసిన అవసరమే లేకపోయింది. మోజుకొద్దీ ఆ మేస్త్రమ్మ కొన్నాళ్ళపాటు అతన్తో ఉండిపోయింది. చివరిదాకా ఆమె అతన్తోనే ఉండిపోను. కాని, ఏడాది పోనిచ్చి, ఆమె బంగారం అంతా అపహరించి ఆమెని తన్ని తగిలేసేడు పైడ్రాజు.

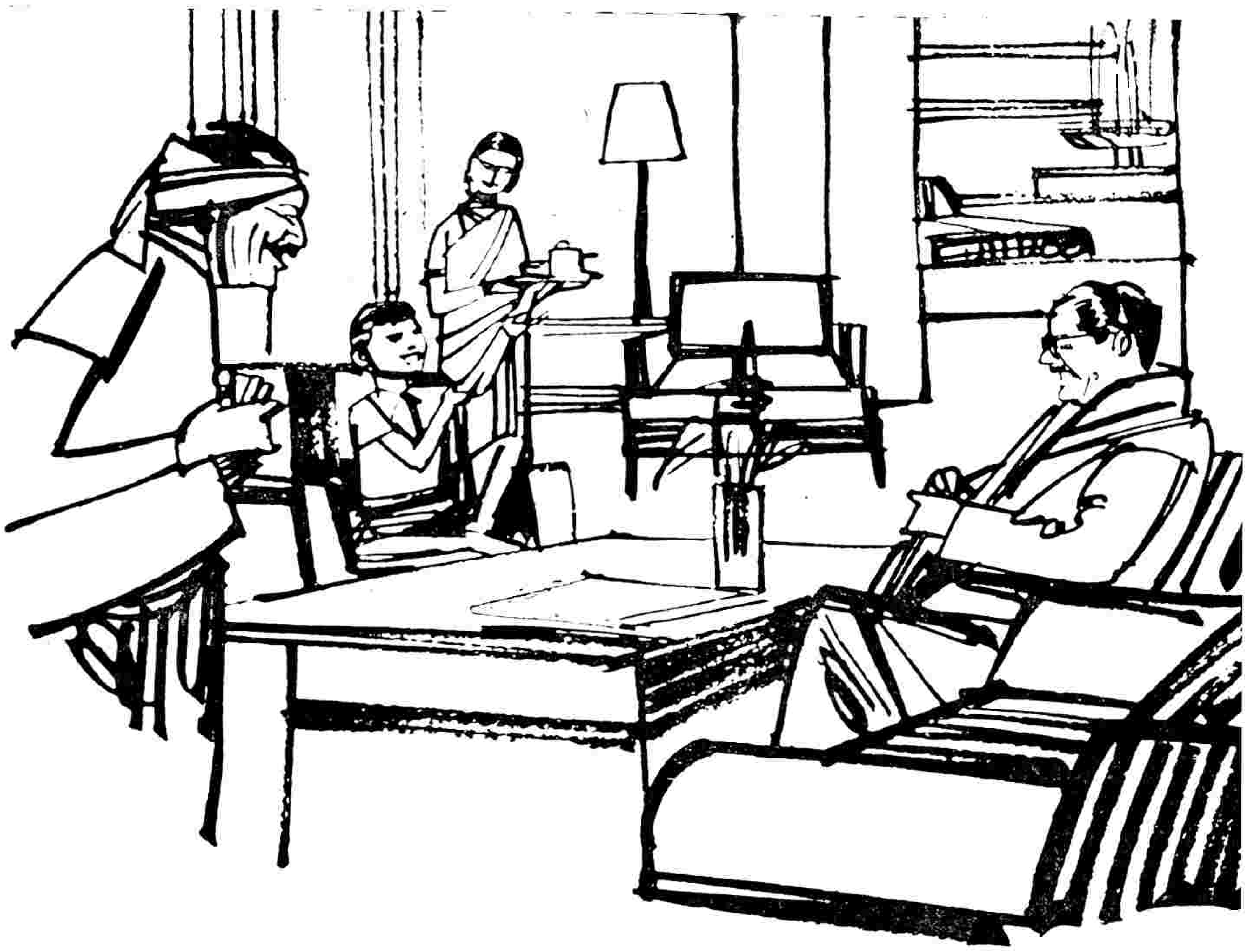

ఇంకో విధంగా కూడా కూలి గ్యాంగుల మేస్త్రమ్మ స్నేహం పైడ్రాజుకి చాలా బాగా పనికి వచ్చింది. ఆమె స్నేహంతో అతను పరమపండితుడయ్యేడు. ఇసక తీత కంట్రాక్టు వెయ్యిరూపాయిలకి పాటపాడి, పదిమంది కూలీలకి రోజుకి మనిషికి రూపాయి కూలిచ్చి, వాళ్ళచేత రోజుకి రెండు రూపాయిల పని చేయిస్తే ఎంత లాభం వస్తుందో మేస్త్రమ్మ పరిచయం వల్ల గ్రహించేడు పైడ్రాజు.

"రూపాయికూలికి, కూలోడు రొండ్రూపాయల పన్జేస్తే కంట్రాట్టోడికి నాబం! కూలోడు రూపాయి కూలికి దమ్మిడి పని తగ్గించి పన్జేస్తే కంట్రాట్టోడికి మదుపులు కిట్టవు. కూలోణ్ని గుర్రంలా పరిగెట్టించి గాడిదలా తోలి పన్జేయించకపోతె కంట్రాట్రు కుదేలే!"

ఆ పాఠం ఎన్నటికీ మర్చిపోజాలడు పైడ్రాజు.

పైడ్రాజు ఇప్పుడెక్కడున్నాడు?

చాలా దూరంలో ఉన్నాడు.

అయిదేళ్ళ క్రితం అతను చాలా చిన్నవాడు కాకపోయినా పెద్దవాడు మాత్రం కాడు. ఇప్పుడతను గవర్నమెంటుకి అప్పివ్వగలిగిన కంట్రాక్టరు. ఇప్పుడతను లక్షరూపాయిల పి. డబ్ల్యు. డి. కాంట్రాక్టు మీద, లేకపోతే రెండులక్షల సి.పి.డబ్ల్యు.డి. కాంట్రాక్టుమీద వేలిముద్ర వేస్తాడు. అతన్లో అదొకచాలా గొప్ప పాయింటు— నిశాని పద్దుగాడు. కాని చూసేరా!

స్వయం ప్రతిభతో ఎంత పెద్దవాడయేడు! అది పూర్వజన్మ సుకృతం!" అని పురప్రముఖులతని గురించి ముచ్చటగా చెప్పుకుంటారు. వేద పండితులు అతడి దైవభక్తి గురించీ, దాతృత్వం గురించీ మెచ్చుకొని అతణ్ని ఒక్కొక్కరూ వేయి నోళ్ళతో శ్లాఘిస్తారు అతను 'కో' అంటే కొన్ని వందల మంది లాయర్లు అతని కాళ్ళమీద పడతారు. కాళ్ళూ చేతులూ లేక కదల్లేని లాయర్లు అతని పిలుపుని అందుకొని వెళ్ళజాలకపోయినందుకు చాలా విలపిస్తారు. ప్రస్తుతం రెండు పొలిటికల్ పార్టీలవారూ, ఆరుగురు మ్యున్సిపల్ కౌన్సిలర్లూ, నాలుగు నాటకసమాజాలవారూ మూడు కరుణ సమాజాల పార్టీలవారూ, అయిదు కారెమ్స్ క్లబ్బులూ పైడ్రాజుగారి సపోర్టుకోసం ప్రాధేయపడుతూ కాళ్ళు అరిగేలా తిరగడం జరుగుతోంది.

పైడ్రాజుగారి ఫ్యాక్టరీ గేటుకి ఎదురుగా మేడొకటుంది. అదికాక, "అల్లప్పుడు మందుల షావుకార్నొకణ్ని దొంగొకడు ఖూనీ చేయిస్పేడు జ్ఞాపకం ఉందా?" — ఆ పక్కనే దానికి దక్షిణంగా అప్టుడేట్ బంగళా ఒకటుంది. పైడ్రాజుగారికి లక్ష్మీకళ ఉట్టిపడుతూండే చిక్కటి పాలమీగడ వంటి భార్య వుంది; వారికి చక్కని పనస తొనలాంటి అయిదేళ్ళ కొడుకున్నాడు. కొత్తింట్లో పైడ్రాజుబాబు ఇనప్పెట్టె చూశారా? కొత్తగ హైద్రాబాద్‌నించి రప్పించేరు. చూడ్డానికి కాణీ టిక్కెట్టు పెడితే నెలకి కనీసం వెయ్యిరూపాయలొస్తాయన్న మాట! అంత చక్కటి పెట్టె! బలే ఇనప్పెట్టె!

పైడ్రాజుగారు ఇప్పుడు భూమ్మీద నడవరు. దగ్గరైతే, కారుమీద ఊరేగుతారు; దూరం అయితే గాల్లో ఎగురుతారు. "గొప్ప దరిజా అయిన మనిసి! ఎంత దరిజా మనిసైనా, కూలోళ్ళంటే మాత్తరం బాబుకి గొప్ప కనికరం! పద్దగ్గిర కచ్చితం – కరాకండిగ సెవట్లు కక్కించి రూపాయికి రొండ్రూపాయలపని దగ్గిరుండి మరీ జేయిస్తాడు. కాని, ఒళ్ళొంచి కష్టపడి నమ్మకంగా పన్జేసి దగ్గిరకెల్లి 'బాబూ! పైడ్రాజుబాబూ!' అని కేకేస్తే శాన! అర్దరూపా యిసిరేసి 'ఒట్టుకుపోయి గలాసు దేసుకోరా' అంటడు. నేపోతే 'చినీమాకెల్రా' అని మరో పావలిసురుతాడు. ఒక్కోసుట్టు రూపాయకి తక్కువియ్యడు; పైడ్రాజుబాబు దరమప్రెబువు!!"

పైడ్రాజుగారు ఇప్పు దెక్కడ దొరుకుతార్సార్? బాగా రాత్రయిందికదా? ఎక్కడుంటారంటారు?

టైమెంతయింది?

తొమ్మిద్దాటింది.

అయితే ఆఫీసు వేణ్నించి బంగళాకి వెళ్ళిపోతారు. ఈ పాటికి భోజనం అయుంటుంది అయితే, ఇంకా పడుకోర్లెండి. ఫ్రంట్‌హాల్లో పరివారంతో కూర్చుంటారు. కూర్చుని, కొడుకుతో ఆడుకుంటారు; రోజల్లా తీరిక ఉండదు కదా! రాత్రి కాస్త తీరిక, అయితే, పైడ్రాజుబాబు ఇంటికొచ్చేదాకా, ఎంతరాత్రయినా సరే, చినబాబు పడుకోడు. తండ్రంటే కుర్రాడికి అంత అభిమానం. కుర్రాణ్ని చూసేరా? దొరకుర్రాళ్ళా ఉంటాడు. పైడ్రాజు బాబుకి కొడుకంటే ప్రాణం! అసలే అభిమానాల మనిషి! అందులోనూ కొడుకంటే ప్రాణం కాదా మరి?! ఆ చినబాబుని పెద్దచదువు చదివించి హైకోర్టు జడ్జిపని ఆ బాబుచేత చేయించాలని పైడ్రాజు బాబుకి అదో సర్దా! తన కొడుకు పెద్దవాడయి న్యాయం నిలబెట్టా లంటాడు? ఒక్కొక్క తండ్రికి ఒక్కొక్క సర్దా! ఏం చెప్తాం?

కుమారుడి భావిగురించి పైడ్రాజుగారి తియ్యనికోరిక ఏమిటో మీకు స్వయంగా వినాలని ఉందా? అయితే, రండి, వినండి.

"మావోడు ఐకోర్టు జెడిజీ అవాల! అవుతాడు సూడండి! నా నింతవుతానని నా నొప్పుడైన కలగన్నాన? లేదే! కాని, అయినానుగదా! అలాగే ఈడూను! ఏంరా ఎంకటేస్వెర్రావూ, సిన్నీ! నువ్వు ఐకోర్టు జెడిజీ వవుతావా?"

బంగారుబాబు సోఫాలో తండ్రికెదురుగా కూర్చుని ఉంటాడు; హైకోర్టు జడ్జిని అవుతానని ఖచ్చితంగా తలూపి చెప్తాడు.

"ఐకోర్టు జెడ్జీవై, ఏటి జేస్తావురా?"

బంగారుబాబు తన ఎడమచేత్తో ఊరి వైపు చూపిస్తూ."

"ఎదవలందరికీ ఉరేసేస్తాన్!" అని ఎంతో ముద్దుగా అంటాడు.

పైడ్రాజుబాబుగారి బంగారు కొడుకు ఊరిజనం అందరికీ ఉరివేస్తానన్నందుకు పైడ్రాజుబాబూ అతని పరివారమూ కలిసి పరమానందభరితులయి పగలబడి నవ్వుతారు.

పైడ్రాజుబాబు "న్యాయమైన మనిసి?' మరి అతనికొడుకు న్యాయం నిలబెట్టి తండ్రి గౌరవం నిలబెట్టడా?! ఎంత మాట!